

*Vězeňská služba
České republiky*

Výroční zpráva za rok 2023

Praha, březen 2024

1. EKONOMIKA	4
1.1. ROZPOČET	4
1.2. ČERPÁNÍ VĚCNÝCH VÝDAJŮ V LETECH 2019 AŽ 2023	7
1.3. PLATY ZAMĚSTNANCŮ	8
1.4. SOCIÁLNÍ DÁVKY	9
1.5. POHLEDÁVKY	11
1.6. HOSPODÁŘSKÁ ČINNOST A ZAMĚSTNÁVÁNÍ VĚZNĚNÝCH OSOB	12
1.7. PROGRAMOVÉ FINANCOVÁNÍ	14
2. ODBORNÉ ZACHÁZENÍ	19
2.1. VÝKON VAZBY	19
2.2. UMISŤOVÁNÍ ODSOUZENÝCH DO JEDNOTLIVÝCH STUPŇŮ ZABEZPEČENÍ	20
2.3. KOMPLEXNÍ ZPRÁVA A SARPO	21
2.4. STANDARDIZOVANÉ PROGRAMY	22
2.5. SPECIALIZOVANÉ ODDÍLY	23
2.6. DUCHOVNÍ SLUŽBA	24
2.7. EXTRAMURÁLNÍ AKTIVITY	24
2.8. OBLAST REALIZACE PROTIDROGOVÉ POLITIKY	25
2.9. VÝKON ZABEZPEČOVACÍ DETENCE	25
2.10. STŘEDNÍ ODBORNÉ UČILIŠTĚ	26
3. BEZPEČNOST	26
3.1. KRIZOVÉ ŘÍZENÍ	27
3.2. PASIVNÍ A AKTIVNÍ ZABEZPEČENÍ OBJEKTŮ VS ČR	27
3.3. SLUŽEBNÍ A PROFESNÍ PŘÍPRAVA	29
3.4. MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI	29
3.5. ESKORTY	30
3.6. SLUŽEBNÍ KYNOLOGIE	31
3.7. JUSTIČNÍ STRÁŽ	32
3.8. PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ	32
4. ZDRAVOTNICTVÍ	33
4.1. POSKYTOVÁNÍ ZDRAVOTNÍCH SLUŽEB	33
4.2. DETENČNÍ ÚSTAVY	38
4.3. PROBLEMATIKA HIV/AIDS	39
4.4. ÚMRTÍ VĚZNĚNÝCH OSOB	40
5. PERSONALISTIKA	41
5.1. POČETNÍ STAVY VĚZEŇSKÉ SLUŽBY	42

5.2. NÁBOR A VÝBĚROVÁ ŘÍZENÍ	42
5.3. GENDEROVÁ VYVÁŽENOST	44
5.4. VZDĚLÁNÍ PRACOVNÍKŮ VĚZEŇSKÉ SLUŽBY	44
5.5. OZDRAVNÉ POBYTY	45
6. LOGISTIKA	45
6.1. MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ ZABEZPEČENÍ A SLUŽBY	45
6.2. ZABEZPEČOVACÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE	46
6.3. AUTOMOBILNÍ SLUŽBY	47
6.4. VEŘEJNÉ ZAKÁZKY	47
7. KONTROLNÍ ČINNOST	48
7.1. STÍŽNOSTI	48
7.2. TRESTNÁ ČINNOST PŘÍSLUŠNÍKŮ A ZAMĚSTNANCŮ VS ČR	49
7.4. TRESTNÁ ČINNOST VĚZNĚNÝCH OSOB V OBJEKTECH VS ČR	50
8. OMBUDSMAN	51
9. INFORMATIKA	53
10. EKOLOGIE	54
10.1. ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ	54
10.2. OCHRANA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ	54
11. VNĚJŠÍ VZTAHY	55
11.1. SPOLUPRÁCE SE SDĚLOVACÍMI PROSTŘEDKY A VEŘEJNOSTÍ	55
11.2. PUBLIKAČNÍ ČINNOST	55
11.3. MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE	55
12. VEDENÍ VĚZEŇSKÉ SLUŽBY	57

1. Ekonomika

1.1. Rozpočet

1.1.1. Příjmy

Na rok 2023 byly Vězeňské službě ČR stanoveny závazné ukazatele rozpočtových příjmů v celkové výši 1 756 274,34 tis. Kč. Příjmová část rozpočtu byla Vězeňskou službou ČR splněna na 100,02 %, z toho daňové příjmy na 92,77 % a nedaňové příjmy na 109,81 %.

V tisících Kč.

Organizace	Rozpočet 2023			SKUT/UR (v %)
	Schválený	Po změnách	Skutečnost	
Příjmy celkem	1 798 065,55	1 798 065,55	1 675 832,05	93,20
v tom:				
Nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté dotace celkem	237 648,78	237 648,78	431 255,01	181,47
Daňové příjmy	1 428 625,56	1 428 625,56	1 325 339,55	92,77
z toho:				
Pojistné na důch. poj.	1 269 601,14	1 269 601,14	1 180 576,77	92,99
Pojistné na NP a přísp. na SPZ	159 024,42	159 024,42	144 761,28	91,03

Daňové příjmy zahrnují příjmy ze správních poplatků, z pojistného na důchodové pojištění, z pojistného na nemocenské pojištění a z příspěvku na politiku zaměstnanosti. Příjmy z pojistného na důchodové pojištění byly splněny na 92,99 %, a to v přímé návaznosti na vyplacené objemy služebních příjmů příslušníkům a na vyplacené pracovní odměny vězněným osobám. Ze skutečně zajištěných daňových příjmů ve výši 1 325 339,55 tis. Kč činily správní poplatky 1,50 tis. Kč, pojistné na důchodové pojištění 1 180 576,77 tis. Kč, pojistné na nemocenské pojištění 92 196,45 tis. Kč a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti 52 564,83 tis. Kč.

Nedaňové příjmy byly plněny zejména na podseskupení položek: 211 – Příjmy z vlastní činnosti, 213 – Příjmy z pronájmu majetku a 232 – Ostatní nedaňové příjmy (náklady výkonu trestu, pohledávky za vězněnými osobami, pohledávky za bývalými vězněnými osobami a platby od zdravotních pojišťoven), a to včasným vydáváním příslušných rozhodnutí a v případě neplnění povinnosti včasným uplatněním nároku soudní cestou. Rozpočet nedaňových příjmů byl pro Vězeňskou službu ČR na rok 2023 rozepsán ve výši 323 000,00 tis. Kč. Plněny byly ve výši 354 670,67 tis. Kč, tj. ve výši 109,81 %.

Kapitálové příjmy nebyly Vězeňské službě ČR v roce 2023 rozpočtovány a nebyly ani plněny. Přijaté transfery byly v roce 2023 rozpočtovány ve výši 4 648,78 tis. Kč. Plněny byly ve výši 76 584,34 tis. Kč příjmy z převodů z národních fondů ve výši 30 701,26 tis. Kč (neinvestiční a investiční transfery) a příjmy z vlastních fondů (ve výši 37 230,23 tis. Kč z hospodářské činnosti, ve

výši 342,36 tis. Kč z rezervního fondu a ve výši 8 310,49 tis. Kč z ostatních vlastních fondů).

1.1.2. Výdaje

Na rok 2023 byly Vězeňské službě ČR stanoveny závazné ukazatele rozpočtových výdajů ve výši 13 530 626,68 tis. Kč. V průběhu roku došlo k navýšení výdajové části rozpočtu o 70 708,14 tis. Kč. V roce 2023 byly vázány výdajové prostředky v celkové výši 274 790,52 tis. Kč.

V roce 2023 došlo k vázání platových prostředků za neobsazená tabulková místa v souvislosti s novelou zákona č. 218/2000 Sb. v celkové výši 202 349,42 tis. Kč. Vázání ostatních prostředků bylo ve výši 72 441,10 tis. Kč, tj. celkem 274 790,52 tis. Kč.

K zajištění všech činností v průběhu roku bylo nezbytné použít mimorozpočtové prostředky včetně rezervních fondů ve výši 37 571,17 tis. Kč. Dále byly čerpány nároky z nespotřebovaných výdajů v celkové výši 606 423,35 tis. Kč.

Ukazatel v tis. Kč	Skutečnost 2022	Schválený rozpočet 2023	Rozpočet po změnách 2023	Skutečnost 2023	Plnění k RZ (v %)
Výdaje celkem	12 380 692,61	13 530 626,68	13 601 334,82	13 702 633,10	100,74
v tom:					
Běžné výdaje	12 106 669,64	13 333 668,08	13 380 898,85	13 245 665,70	98,99
v tom:					
Platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci	5 960 136,83	6 309 493,75	6 360 992,72	6 276 902,76	98,68
z toho:					
Platy (pol. 5011 a 5012)	5 647 961,28	6 020 436,17	6 071 935,14	5 958 102,65	98,13
Povinné pojistné placené zaměstnavatelem	1 960 925,68	2 106 694,71	2 124 101,36	2 075 419,95	97,71
Mzdové náhrady	0,00	0,00	0,00	0,00	
Náhrady mezd v době nemoci	37 704,60	43 100,00	29 479,18	29 479,18	100,00
Převod fondu kulturních a sociálních potřeb	113 190,19	120 436,22	121 466,20	119 401,14	98,30
Ostatní věcné výdaje vč. běžných výdajů program. financování	2 015 673,46	2 470 510,20	2 470 532,86	2 535 943,24	102,65
Důchody	975 816,48	1 097 323,20	1 144 323,20	1 138 592,48	99,50
Ostatní sociální dávky	1 080 927,00	1 229 210,00	1 159 482,51	1 099 406,13	94,82
Program protidrogové politiky	3 995,90	3 500,00	3 500,00	3 499,97	100,00
v tom:					
Běžné výdaje	3 995,90	3 500,00	3 500,00	3 499,97	100,00
Kapitálové výdaje	0,00	0,00	0,00	0,00	
Program sociální prevence a prevence kriminality	4 994,63	4 000,00	4 000,00	3 999,27	99,98
v tom:					
Běžné výdaje	4 994,63	4 000,00	4 000,00	3 999,27	99,98
Kapitálové výdaje	0,00	0,00	0,00	0,00	
Kapitálové výdaje	274 022,97	196 958,60	220 435,97	456 967,40	207,30
v tom:					
Systémově určené výdaje	274 022,97	196 958,60	220 435,97	456 967,40	207,30
Individuálně určené výdaje	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

V tisících Kč.

Struktura výdajů Vězeňské služby ČR

Vývoj rozpočtu Vězeňské služby ČR za období 2019 - 2023 v procentech					
Ukazatel	2019	2020	2021	2022	2023
Platy včetně příslušenství	65,1%	64,6%	64,3%	64,9%	61,8%
Sociální dávky	12,6%	13,6%	13,9%	16,6%	16,3%
Ostatní věcné výdaje	18,8%	19,0%	17,7%	16,2%	18,4%
Výdaje programového financování	3,4%	2,8%	4,2%	2,3%	3,4%
Celkem	100%	100%	100%	100%	100%

Z výše uvedené tabulky je patrný nárůst podílu ostatních věcných výdajů a současně i investic na celkových výdajích. Naopak došlo k poklesu podílu platů včetně příslušenství.

1.2. Čerpání věcných výdajů v letech 2019 až 2023

Vybrané výdaje podseskupení položek 513, 515, 516 a 517 Vězeňské služby ČR, skutečnost v tis. Kč								
Podsuskupení nebo rozpočtová položka		2019	2020	2021	2022	2023	Srovnání 2023 a 2022	
							Rozdíl	Podíl v %
513	Nákup materiálu	930 715,81	993 704,72	1 049 592,86	758 762,70	1 126 720,93	367 958,23	148,49
5131	Potraviny	493 004,97	529 091,21	482 386,64	494 534,07	574 286,43	79 752,36	116,13
5133	Léky a zdr. materiál	21 472,19	27 224,11	29 529,50	25 418,89	125 657,07	100 238,18	494,35
5134	Prádlo, oděv a obuv	84 188,67	80 543,46	31 996,07	25 792,36	313 704,08	287 911,72	1 216,27
515	Nákup vody, paliv a energie	542 521,78	595 881,85	570 167,00	767 797,78	694 976,68	-72 821,10	90,52
5151	Voda	190 018,63	196 557,05	191 845,10	188 270,28	215 349,83	27 079,55	114,38
5157	Teplá voda	2 313,02	2 179,50	2 281,24	2 352,70	2 547,69	194,99	108,29
5152	Teplo	86 106,30	86 175,63	95 326,44	109 108,03	140 974,73	31 866,70	129,21
5153	Plyn	151 514,00	123 507,15	120 572,33	143 261,60	137 296,47	-5 965,13	95,84
5154	Elektrická energie	120 886,40	126 812,68	115 125,07	273 603,56	152 930,19	-120 673,37	55,89
5156	Pohonné hmoty a maziva	33 861,88	24 681,00	26 048,19	38 810,93	35 345,23	-3 465,70	91,07
516	Nákup služeb	241 467,68	244 792,20	290 072,88	279 339,84	350 477,57	71 137,73	125,47
5169	Nákup ost. služeb	123 761,97	133 964,02	128 475,09	127 184,45	145 083,55	17 899,10	114,07
517	Ostatní nákupy	300 457,18	307 871,22	274 212,55	106 596,41	252 121,31	145 524,90	236,52
5171	Opravy a udržování	272 767,44	244 555,78	280 711,07	78 858,96	212 352,38	133 493,42	269,28
Průměrný počet vězňených osob		21 484	19 285	19 008	19 128	19 589	461	102,41

Průměrný denní stav vězňených osob dosáhl v roce 2022 počtu 19 589 a meziročně tak vzrostl v průměru o 461 osob. V roce 2023 byl průměrný denní výdaj na

jednoho vězně za celou Vězeňskou službu ČR ve výši 1 916 Kč (tj. výdaje na platy, pojistné, ostatní věcné výdaje, FKSP, kapitálové výdaje a sociální dávky).

Výdaje Vězeňské služby na vězněnou osobu v Kč / den	rok 2019	rok 2020	rok 2021	rok 2022	rok 2023
Platy včetně příslušenství	978	1125	1183	1 151	1 185
Sociální výdaje	188	237	255	295	313
Ostatní věcné výdaje	276	331	328	289	353
Kapitálové výdaje	49	48	75	39	65
Denní výdaje na vězněnou osobu v Kč *)	1348	1492	1741	1841	1 916

*) *Denní výdaj na vězněnou osobu a den = (výdaje na platy včetně příslušenství + výdaje na sociální dávky + výdaje na ostatní věcné výdaje + kapitálové výdaje) / přepočtený počet vězněných osob/ počet kalendářních dnů v roce)*

1.3. Platy zaměstnanců

Pro rok 2023 byl Vězeňské službě ČR stanoven celkový počet zaměstnanců v rozsahu 11 981,45 míst. Z toho bylo 7 584 míst příslušníků a 4 397,45 míst občanských zaměstnanců. V průběhu roku 2023 došlo u občanských zaměstnanců ke snížení v celoročním vyjádření o deset míst ve prospěch Probační a mediační služby ČR. Dále došlo k navýšení v celoročním vyjádření o 0,45 systemizovaného místa k zajištění činností v oblasti programů EU/FM. S účinností od října 2023 pak došlo v souvislosti s organizačními změnami v celoročním vyjádření ke snížení počtu systemizovaných míst příslušníků v přepočtu o 15,5 systemizovaných míst a u občanských zaměstnanců v celoročním vyjádření k nárůstu o 5,5 systemizovaných míst.

Ve srovnání s rokem 2022 se přepočet příslušníků Vězeňské služby ČR snížil o 150 osob (skutečnost v roce 2022 byla 6 776 osob). U občanských zaměstnanců se přepočet meziročně zvýšil o šest osob (skutečnost v roce 2022 byla 4 202 osob).

V průběhu roku 2023 bylo do služebního poměru přijato celkem 569 příslušníků, služební poměr ukončilo 423 příslušníků. Dále bylo přijato 455 zaměstnanců a pracovní poměr ukončilo 498 osob.

Pro rok 2023 byly schváleny prostředky na platy a ostatní platby za provedenou práci ve výši 6 309,493,75 tis. Kč, z toho činily prostředky na platy příslušníků 3 913 402,3 tis. Kč a prostředky na platy občanských zaměstnanců 2 107 033,87 tis. Kč.

Skutečné čerpání prostředků na platy příslušníků a zaměstnanců podle nákladového účtu bylo v roce 2023 následující:

Kategorie	Skutečné čerpání prostředků na platy podle nákladového účtu v tis. Kč	Průměrný měsíční plat z nákladového účtu v Kč
Příslušníci celkem	3 847 795,70	48 390
z toho: justiční stráž	492 748,37	41 011
ostatní příslušníci	3 305 047,33	49 703
Občanští zaměstnanci	2 109 173,34	41 773
Celkem zaměstnanci	5 956 959	45 820

1.4. Sociální dávky

Vězeňská služba ČR zabezpečuje v souladu s příslušnými zákony výplatu dávek důchodového pojištění a výsluhových nároků bývalým příslušníkům Vězeňské služby ČR a nemocenských dávek příslušníkům ve služebním poměru. Dávky důchodového pojištění podle zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, v platném znění, představují důchody starobní, invalidní, vdovské, vdovecké a sirotčí. Výsluhovými nároky podle zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, v platném znění, jsou výsluhový příspěvek, odchodné a úmrtné. Nemocenskými dávkami jsou dávky podle zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, v platném znění, tj. nemocenské, peněžité pomoci v mateřství, dávky otcovské poporodní péče a dlouhodobé ošetřovné.

Z hlediska vyměření výše dávky, přiznání dávky a případně odejmutí dávky vychází Vězeňská služba ČR při vyplácení uvedených sociálních dávek z podmínek pro nárok na dávku a pro nárok na výplatu dávky, které jsou dány příslušnými zákonnými normami.

Schválený rozpočet byl rozepsán ve výši 2 326 533,20 tis. Kč, rozpočet po změnách činil 2 303 805,72,00 tis. Kč. Celkem byly dávky čerpány ve výši 2 237 998,60 tis. Kč.

Mimo výše uvedené částky byla v rozpočtu Vězeňské služby ČR rozpočtována částka 250,00 tis. Kč na zajištění dávek a odškodnění válečným veteránům a perzekuovaným osobám. Skutečné čerpání činilo 259,23 tis. Kč.

Za rok 2023 bylo celkem vyplaceno 51 368 dávek důchodového pojištění v celkové výši 1 138 592,48 tis. Kč (v roce 2022 to bylo 50 507 dávek ve výši 975 816,48 tis. Kč), nově bylo přiznáno 289 starobních důchodů (z toho 233 předčasných). Průměrná výše nově přiznaných starobních důchodů byla 22 275,59 Kč, invalidních důchodů v prvním stupni invalidity 10 516,67 Kč, invalidních důchodů ve druhém stupni invalidity 12 887,75 Kč, invalidních důchodů ve třetím stupni invalidity 23 400,00 Kč, vdovských důchodů 13 320,33 Kč a sirotčích důchodů 11 466,50 Kč.

Z ostatních sociálních dávek bylo za rok 2023 nově přiznáno 273 výsluhových příspěvků. U nově přiznaných výsluhových příspěvků činila průměrná výše příspěvku 19 796,14 Kč, celkem bylo v roce 2023 vyplaceno 71 312 dávek výsluhového příspěvku v celkové výši 994 444,91 tis. Kč (v roce 2022 to bylo 68 622 dávek ve výši 861 280,96 tis. Kč). Na dávkách nemocenského pojištění bylo příslušníkům v roce 2023 vyplaceno 49 507,26 tis. Kč (v roce 2022 bylo vyplaceno 49 784,08 tis. Kč). Z toho na nemocenské bylo vynaloženo 41 558,00 tis. Kč (v roce 2022 bylo vynaloženo 40 061,97 tis. Kč), na peněžitou pomoc v mateřství bylo vynaloženo 5 426,26 tis. Kč (v roce 2022 bylo vynaloženo 6 969,58 tis. Kč), na dlouhodobé ošetřovné 218,19 tis. Kč (v roce 2022 vynaloženo

40,13 tis. Kč) a na otcovskou poporodní péči 2 304,81 tis. Kč (v roce 2022 vynaloženo 2 712,40 tis. Kč).

Dále bylo v roce 2023 vyplaceno odchodné ve výši 54 972,17 tis. Kč (v roce 2022 bylo vyplaceno celkem 161 697,03 tis. Kč), a to v souvislosti s ukončením služebního poměru příslušníků s nárokem na odchodné. Na úmrtím bylo pozůstalým vyplaceno 481,79 tis. Kč (v roce 2022 bylo vyplaceno 8 164,93 tis. Kč).

Přehled o ukazateli důchody a čerpání podle jednotlivých důchodů za rok 2023:

Čerpání podle jednotlivých důchodů za rok 2023 v tis. Kč					
Ukazatel	§	Schválený rozpočet 2023	Rozpočet po změnách	Skutečnost 2023	Čerpání v % (skut./RZ)
Výdaje na důchody celkem	411	1 097 323,20	1 144 323,20	1 138 592,48	99,50
v tom:					
Výdaje na starobní důchody	4111	1 024 623,20	1 064 523,20	1 060 153,89	99,59
Výdaje na invalidní důchody (1. až 3 st.)	4112,13,17	47 500,00	49 200,00	48 898,37	99,39
Výdaje na vdovské a vdovecké důchody	4114,15	11 600,00	13 400,00	13 165,19	98,25
Výdaje na sirotčí důchody	4116	13 600,00	17 200,00	16 375,03	95,20
Ostatní dávky důch. pojištění	4119	0,00	0,00	0,00	0,00

Přehled o vývoji počtu dávek důchodového pojištění a výsluhového příspěvku v roce 2023:

Počet dávek důchodového pojištění a výsluhových příspěvků vyplacených v roce 2023									
měsíc	starobní	invalidní 3. st.	invalidní 2. st.	invalidní 1. st.	vdovský	vdovecký	sirotčí	důchody celkem	výsluhový příspěvek
1	3 823	118	34	87	72	5	119	4 258	5 857
2	3 834	118	34	85	72	5	119	4 267	5 896
3	3 830	118	34	85	74	5	120	4 266	5 938
4	3 834	116	34	85	72	4	122	4 267	5 970
5	3 850	115	34	86	74	4	122	4 285	5 967
6	3 853	116	32	84	70	3	121	4 279	5 963
7	3 863	115	33	83	65	3	105	4 267	5 961
8	3 879	116	32	87	67	3	112	4 296	5 957
9	3 885	115	33	86	60	2	83	4 264	5 941
10	3 898	114	32	87	65	2	97	4 295	5 945
11	3 897	116	31	89	67	2	110	4 312	5 954
12	3 897	116	33	86	68	2	110	4 312	5 963
k 2023	46 343	1 393	396	1 030	826	40	1 340	51 368	71 312

1.5. Pohledávky

Pohledávky ve vězeňské části tvoří

Pohledávky za vězni v aktuálním stavu (vykonávající výkon trestu nebo vazby), pohledávky za propuštěnými vězni, ostatní pohledávky (za zaměstnanci, z obchodních vztahů a za jinými subjekty).

Přehled o neuhrazených pohledávkách k 31. 12. 2023

Kategorie pohledávek	Počet dlužníků	Objem nevymožených pohledávek (v tis. Kč)	%
Pohledávky za vězni v aktuálním stavu	15 297	60 215,06	9,04
Pohledávky za propuštěnými vězni	25 821	176 278,18	26,47
Ostatní pohledávky	1 673	429 360,09	64,48
Celkem	42 791	665 853,33	100,00

Pohledávky za vězněnými osobami v aktuálním stavu

Úhrady pohledávek za vězněnými osobami v aktuálním stavu za rok 2023 činí 25 955,97 tis. Kč. Úspěšnost vymáhání v této kategorii pohledávek k 31. 12. 2023 byla přibližně 43,1 % z objemu pohledávek za vězni v aktuálním stavu. K 31. 12. 2023 zůstaly nevymoženy pohledávky v objemu 60 215,06 tis. Kč.

Pohledávky za osobami propuštěnými z výkonu trestu a vazby:

Úhrady pohledávek za rok 2023 představují částku 4 804,12 tis. Kč. Úspěšnost vymáhání ve vztahu k objemu pohledávek za osobami propuštěnými z výkonu vazby a trestu je přibližně 2,7 %. Nevymožený objem těchto pohledávek k 31. 12. 2023 činí 176 278,18 tis. Kč.

V souvislosti s akcí tzv. Milostivé léto III nebyly do stanovené lhůty (30. 11. 2023) uplatněny žádné žádosti o prominutí příslušenství a nebyly ani uhrazeny původní jistiny, a to ani u jedné z kategorií pohledávek vězněných osob. V souvislosti s akcí *Milostivé léto II* byly k datu 31. 12. 2022 v obou kategoriích pohledávek za vězněnými osobami uhrazeny pohledávky 38 dlužníků v celkové výši 304 000 860 Kč.

Ostatní pohledávky

Za rok 2023 činí objem uhrazených ostatních pohledávek 1 174 444,23 tis. Kč a neuhrazený zůstatek této kategorie pohledávek je k tomuto datu evidován ve výši 429 360,09 tis. Kč.

1.6. Hospodářská činnost a zaměstnávání vězněných osob

Ve výkonu trestu odnětí svobody bylo v roce 2023 pracovně zařazeno za finanční odměnu průměrně 7 496 osob z celkového počtu 13 138 zaměstnatelných odsouzených způsobilých k vykonávání práce. Ve srovnání s předchozím rokem se zvýšil počet zaměstnaných odsouzených o 241 osob. Zaměstnanost vězněných osob v roce 2022 činila 55,20 % a v roce 2023 se zvýšila na 57,06 %, což znamená zvýšení o 1,86 %.

Odsouzení byli jako v předešlých letech zařazováni na pracoviště ve vnitřní režii, vlastní výrobě, provozovnách střediska hospodářské činnosti a k jiným subjektům (uvnitř i mimo věznice). Ve srovnání s předchozím rokem se snížil v roce 2023 průměrný počet odsouzených zařazených ve vnitřní režii a vlastní výrobě o 36 osob, počet odsouzených zařazených v provozovnách střediska hospodářské činnosti se zvýšil o 379 osob, počet odsouzených zařazených u jiných subjektů se snížil o 102 osob.

Hospodářskou činnost za účelem zaměstnávání vězněných osob vykonává Vězeňská služba ČR ve Středisku hospodářské činnosti Vězeňské služby ČR. V roce 2023 realizovalo hospodářskou činnost 35 organizačních jednotek Vězeňské služby ČR, tj. o jedno pracoviště více než v roce 2022. Na pracovištích provozoven hospodářské činnosti bylo v roce 2023 pracovně zařazeno průměrně 4 674 odsouzených, což je o 379 odsouzených více než v roce 2022. Celkový čistý zisk (po zdanění) dosáhl 81 950,14 tis. Kč.

Část zisku bude rozdělena individuálně dle potřeb příslušných organizačních jednotek s hospodářskou činností, finanční prostředky budou využity k posílení hlavní činnosti, a to především formou pořízení investičního majetku, nákupem drobného dlouhodobého hmotného majetku a materiálu, realizací oprav a průběžným udržováním.

Přehled středisek hospodářské činnosti

Organizační jednotka	Výsl. hospod. po zdanění v tis. Kč	Denní průměr zaměstnaných vězňů osob
Bělušice	3 754,67	279
Brno	1 199,24	19
Břeclav	3 466,86	76
České Budějovice	1 531,40	35
Heřmanice	3 471,61	140
Horní Slavkov	1 349,40	212
Hradec Králové	2 144,93	48
Jiřice	3 090,12	248
Karviná	925,23	12
Kuřim	2 624,94	142
Kynšperk	2 976,12	129
Liberec	1 549,75	59
Litoměřice	1 811,24	20
Mírov	1 477,25	186
Nové Sedlo	2 716,01	129
Odolov	3 051,72	115
Olomouc	2 077,42	30
Opava	585,54	33
Oráčov	1 671,15	224
Ostrava	780,92	15
Ostrov	1 360,38	192
Pardubice	3 833,27	145
Plzeň	3 519,89	352
Praha - Pankrác	1 041,43	40
Praha - Ruzyně	4 776,75	188
Příbram	326,74	233
Rapotice	5 042,03	207
Rýnovice	1 776,65	129

Pro další období je prioritou vězeňské služby pokračovat v rozvoji zaměstnávání vězňů osob u jiných subjektů a v provozovnách SHČ. Předpoklady pro zásadní navýšení počtu zaměstnaných odsouzených osob jsou i nadále efektivnější využívání stávajících prostor pro zaměstnávání ve věznicích, například vícesměnnými provozy, a také rekonstrukce stávajících a nevyužitých stavebních prostor. Dalším cílem je vybudování nových výrobních hal, což přinese větší zaměstnanost uvnitř věznic a zároveň bude minimalizováno bezpečnostní riziko ze

strany odsouzených. Výstavba a rekonstrukce hal je však přímo závislá na schválení investičních prostředků potřebných pro jejich realizaci. Z tohoto důvodu VS hledá alternativní způsoby financování výstavby hal z prostředků budoucích zaměstnavatelů odsouzených a ve spolupráci s ministerstvy spravedlnosti a financí řeší model smluvních vztahů, které by ošetřovaly takové projekty. První realizace stavby proběhla ve Věznici Plzeň. Dále se řeší možnost výstavby střežených pracovišť v prostorách budoucích zaměstnavatelů.

1.6.1. Vývoj zaměstnanosti odsouzených v roce 2023

Průměrná denní zaměstnanost v roce 2023 byla 7 496 odsouzených. Z toho bylo v provozovných hospodářské činnosti zaměstnáno průměrně 4 674 odsouzených, ve vnitřní režii a vlastní výrobě 2 658 odsouzených a u jiných subjektů bylo zaměstnáno průměrně 164 odsouzených.

V nepracovním provozu bylo zařazeno do vzdělávacích programů 712 odsouzených, do terapeutických programů 611 odsouzených a na práce bez odměny v rámci programu zacházení bylo průměrně zařazeno 509 odsouzených. Všechny tyto programy rozšiřují odsouzeným jejich možnosti pro budoucí pracovní zařazení (absolvování kurzů, učebních oborů či zaučování na budoucí pracovní pozice).

1.6.2. Odměňování zaměstnaných vězněných osob

Průměrná měsíční odměna odsouzených za rok 2023 byla 6 574 Kč, což je o 377 Kč více než v roce 2022. Ve vnitřní režii a vlastní výrobě mělo 2 658 pracujících odsouzených průměrnou měsíční odměnu 7 696 Kč, v provozovných Střediska hospodářské činnosti mělo 4 674 pracujících odsouzených průměrnou měsíční odměnu 6 107 Kč a 164 pracujících odsouzených zařazených u jiných podnikatelských subjektů mělo průměrnou měsíční odměnu 6 542 Kč. Průměrné měsíční odměny odsouzených ve výše uvedených provozech jsou vyšší než v roce 2022 z důvodu navázání odměňování odsouzených zařazených do práce ve výkonu trestu odnětí svobody na minimální mzdu.

1.7. Programové financování

Skutečné čerpání výdajů programového financování Vězeňské služby ČR v roce 2023 činilo 467 135,22 tis. Kč, což představuje plnění rozpočtu po změnách na 211,22 %. Z toho čerpání investičních výdajů činilo 456 967,40 tis. Kč a neinvestičních výdajů 10 167,82 tis. Kč. Ve srovnání s rokem 2022 došlo ke zvýšení čerpání rozpočtových prostředků programového financování o 184 752,06 tis. Kč.

Nároky z nespotřebovaných výdajů byly čerpány v celkové výši 377 774,96 tis. Kč, z toho prostředky s kódem účelu 173150001 programu Nová zelená úsporám ve výši 9 086,96 tis. Kč. Dále byly čerpány ostatní mimorozpočtové zdroje (ze zisku hospodářské činnosti) ve výši 9 729,50 tis. Kč.

Vývoj čerpání kapitálových výdajů v rámci programového financování vězeňské služby v letech 2018-2023 je zřejmý z následující tabulky:

Výdaje programového financování čerpala Vězeňská služba ČR v roce 2023 takto:

Organizace	Skutečnost v tis. Kč					
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Vězeňská služba ČR	435263,42	401903,06	343324,77	531461,78	282383,16	467135,22

V roce 2023 byly výdaje v rámci programů *Rozvoj a obnova materiálně technické základny vězeňství* a *Rozvoj a obnova materiálně základny vězeňství na základě Koncepce vězeňství do roku 2025* směřovány zejména do následujících oblastí:

Pořízení, obnova a provozování ICT Vězeňské služby

V oblasti informačních a komunikačních technologií byly vynaloženy kapitálové výdaje v celkovém objemu 4 953,52 tis. Kč.

Uvedené prostředky byly použity na obnovu a modernizaci ICT zařízení jako např. na obměnu tiskáren v organizačních jednotkách Vězeňské služby ČR nebo na pořízení licence E-podatelna.

Rozvoj a obnova materiálně-technické základny bezpečnostních systémů

V rámci zabezpečení provozuschopnosti věznic byly v roce 2023 ve vybraných organizačních jednotkách VS ČR provedeny obměny technologických zařízení budov a prádelenských technologií nebo byly realizovány přípravné projekční práce v dílčím úhrnu 16 210,27 tis. Kč.

V této oblasti byla v roce 2023 realizována stěžejní akce ve Stráži pod Ralskem. Jednalo se o výstavbu vlastní budovy stravovacího zařízení poskytujícího stravovací služby zaměstnancům a příslušníkům v rámci vzdělávacího institutu Akademie VS ČR. Ve sledovaném období činily náklady 84 832,66 tis. Kč (z celkového objemu této akce ve výši 90 559,41 tis. Kč).

Na nutné stavební úpravy drobnějšího charakteru ostatních stravovacích provozů a pravidelnou obměnu velkokuchyňských zařízení byly ve vybraných organizačních jednotkách VS ČR použity prostředky v dílčí výši 79 534,12 tis. Kč. Jednalo se např. o stavební úpravy stravovacích provozů v organizačních jednotkách Opava a Praha-Ruzyně nebo obměnu velkokuchyňských zařízení v Hradci králové, Mírově, Ostravě, Praze-Pankráci a Všehrdech.

K zabezpečení zdravotních služeb poskytovaných vězněným osobám a zaměstnancům nebo příslušníkům VS ČR ve vězeňských nemocnicích a zdravotních střediscích byly provedeny obměny zdravotního zařízení ve výši 3 372,25 tis. Kč. Tyto obměny byly provedeny mimo jiné například i v organizačních jednotkách Ostrava, Ostrov a Praha-Pankrác.

Ve sledovaném období roku 2023 se pokračovalo v projekčních pracích a dále v realizacích stavebních úprav a obměn vnitřních instalací v objektech a areálech vybraných organizačních jednotek v dílčí výši 36 510,54 tis. Kč. Jednalo se například o vnitřní a vnější stavební úpravy prostor pro zajištění realizace programů zacházení v organizačních jednotkách Opava, Praha-Pankrác a Rapotice. Stěžejní akcí v této oblasti bylo zahájení realizace první etapy komplexní výměny vnější kanalizace ve Věznici Ostrov. Ve fázi projekčních a inženýrských činností se nacházejí připravované akce větších objemů ve věznicích Břeclav a Rýnovice.

Celkové náklady na zabezpečení provozuschopnosti věznic představovaly v roce 2023 finanční prostředky v úhrnu 220 174,29 tis. Kč.

Plnění energeticky úsporných opatření

Ve Vazební věznici a ústavu pro výkon zabezpečovací detence Praha Pankrác byla koncem roku 2023 ukončena realizace projektu *Praha-Pankrác – Energeticky úsporný projekt ve Věznici Pankrác*. Jednalo se o stavebně a finančně náročný projekt, který byl realizován tzv. metodou EPC modifikovanou na prostředí státní správy a který byl kombinovaně kofinancován z mimorozpočtových zdrojů Národní zelená úsporám a Fond soudržnosti EU. Čerpání finančních prostředků v roce 2023 činilo u této akce 180 689,58 tis. Kč z celkového objemu 180 958,01 tis. Kč.

V roce 2023 byl ukončen zkušební provoz obdobného projektu *Valdice – Energeticky úsporný projekt ve Věznici Valdice*, který byl realizován v roce 2022. V roce 2023 byla čerpána zbývající částka ve výši 5 963,99 tis. Kč, která byla vázána na vyhodnocení zkušebního provozu a odstranění veškerých vad a nedodělků. Celkový objem finančních prostředků na financování tohoto projektu činil 142 311,27 tis. Kč.

V této oblasti byly dále v roce 2023 realizovány další akce generující energetické úspory, které jsou však evidovány z povahy jejich převažující náplně v jiných oblastech. Jednalo se zejména o výseč zahrnující zajištění provozuschopnosti věznic, kde byly např. provedeny obměny velkokuchyňských zařízení či prádelenského zařízení, generujících v paralele nutných potřeb zabezpečení provozu příslušné organizační jednotky i energetickou úsporu.

Mimo uvedenou výseč pak celkové náklady na plnění úsporných opatření ve VS ČR činily v roce 2023 objem 186 653,57 tis. Kč

Reprodukce dopravních prostředků k zajištění činnosti vězeňské služby

V uvedené oblasti pravidelné a plánované obměny vozového parku VS ČR byly v roce 2023 realizovány prostřednictvím čerpání rámcových dohod dvě akce, a to obměna tří užitkových doprovodných vozidel v ceně 3 510,25 tis. Kč a pořízení deseti užitkových vozidel v hodnotě 7 473,47 tis. Kč.

Celková výše vynaložených finančních prostředků na obnovu vozového parku, včetně příslušenství, představovala v roce 2023 objem 17 859,74 tis. Kč.

Reprodukce majetku k zajištění ubytovacích kapacit

V roce 2023 byly zahájeny projekční práce a inženýrské činnosti investiční akce související s výstavbou nových ubytovacích kapacit ve VS ČR. Jedná se o ubytovací kapacity navazující na projekt otevřené věznice v Jiřicích, konkrétně projekt *Praha-Ruzyně – otevřená věznice – Velké Přílepy*.

Na základě kontinuálního nárůstu požadavků na umístění chovanců byla zpracována projektová dokumentace na rozšíření ubytovacích kapacit cestou stavebních úprav stávající dispozice ve Věznici a ústavu pro výkon zabezpečovací detence Opava a bylo zahájeno zadávací řízení pro výběr zhotovitele.

V rámci uvedených činností byly v roce 2023 vynaloženy prostředky v hodnotě 208,48 tis. Kč.

1.7.1 Prostředky Evropské unie a ostatních zahraničních programů

Operační program zaměstnanost 2014–2020

Ke dni 30. 6. 2023 dokončila Vězeňská služba ČR v rámci Operačního programu Zaměstnanost 2014–2020 úspěšně realizaci čtyřletého projektu *Zvyšování úrovně připravenosti vězeňského personálu na nové výzvy v národním i evropském kontextu* s celkovou výší dotace 15 mil. Kč.

Projekt byl cílen na rozšíření vzdělávání zaměstnanců VS ČR a obohacení systému vzdělávání. Byl členěn na prezenční vzdělávání, e-learningové vzdělávání a evaluaci vzdělávání a dopadu vzdělávání na organizaci.

V rámci prezenčního vzdělávání byly realizovány základní vzdělávací moduly, a to *Personální strategie, Soft skills, Komunikace s vězněnými cizinci* a *Jak školit*. Moduly byly zaměřené na vybrané skupiny zaměstnanců s cílem posílení jejich vědomostí a praktických profesních dispozic v oblasti manažerských dovedností, psychologie, personalistiky a též v oblasti komunikace a zacházení s klienty ve výkonu trestu.

K nejúspěšnějším prezenčním kurzům patřily, zejména díky zapojení zkušených a špičkových lektorů, *Manažerské dovednosti pro střední a základní management; Zvládání krizových situací, agresivity pro osoby v přímém kontaktu s vězněnými; Mediační techniky* a *Komunikace s vězněnými cizinci*.

Součástí projektu bylo i vytvoření e-learningových verzí uvedených vzdělávacích modulů. Tyto moduly byly následně adaptovány na interní platformu přístupnou on-line všem zaměstnancům a příslušníkům VS ČR. Zároveň zde byly umístěny a zpřístupněny veškeré studijní materiály všech dokončených běhů prezenčních kurzů.

Od zahájení projektu v dubnu 2019 do konce roku 2022 bylo v rámci 80 odborných kurzů a během více než 2 000 vyučovacích hodin proškoleny prezenčně nebo distančně celkem více než 1 500 účastníků z řad příslušníků a zaměstnanců VS ČR.

1.7.2. Norské fondy

Projekt PDP 2 Snižování rizik odsouzených prostřednictvím intervenčních programů

Projekt byl v rámci gesce oddělení EU fondů a dotací GŘ VS ČR a pod záštitou norských partnerů připraven ve spolupráci s oddělením odborného zacházení GŘ VS ČR, Ministerstvem spravedlnosti ČR a Probační a mediační službou. Projekt byl zahájen 1. 3. 2020 a na jeho realizaci byly vyčleněny prostředky v objemu 40,5 mil. Kč.

Projekt je členěn do tří klíčových aktivit: *Motivační program a job shadowing, Odborná péče pro uživatele drog a Program pro otce*, tzv. *Pappaprogram* (program pro udržení a podporu vztahů mezi vězněnými otci a jejich dětmi).

V současné době se projekt nachází v závěrečné fázi své realizace. V deseti vybraných organizačních jednotkách probíhají pilotáže uvedených aktivit v prostorách, které byly v rámci stavebních úprav a oprav k těmto účelům uzpůsobeny a vybaveny potřebným zařízením. Výše nákladů dosáhla částky 16 mil. Kč.

V témže období proběhly další bilaterální aktivity s norskými partnery za účasti 40 odborných zaměstnanců VS ČR. Šlo o dvoutýdenní pracovní cesty do Norska s cílem teoretického i praktického zaškolení do intervenčních programů norskými odborníky. Nabyté vědomosti a zkušenosti jsou využívány v rámci pilotáže intervenčních programů v uvedených organizačních jednotkách.

Operační program Životní prostředí

V rámci Operačního programu Životní prostředí v kombinaci s podprogramem Nová zelená úsporám (budovy veřejného sektoru) formou posílení vlastních zdrojů žadatele realizovala VS ČR dva projekty. Jednalo se o realizaci projektů *Valdice – energeticky úsporný projekt ve Věznici Valdice* a *Pankrác – Energeticky úsporný projekt ve Věznici Pankrác*.

Předmětem projektu ve Valdicích bylo provedení komplexní rekonstrukce kotelny, parní kotelny a páteřních rozvodů. Cílem bylo zajištění nového energeticky úspornějšího provozu s akcentem na snížení a optimalizaci spotřeby energií.

V roce 2023 byly po odstranění všech vad či nedodělků a ukončení zkušebního provozu proplaceny zbývající prostředky ve výši 5 963,99 tis. Kč. Celkové výdaje projektu představovaly objem 142 311,27 tis. Kč, z toho podíl EU v hodnotě 24 842,90 tis. Kč, podíl NZÚ v hodnotě 27 974,26 tis. Kč.

Předmětem projektu ve Vazební věznici a ústavu pro výkon zabezpečovací detence Praha Pankrác byla realizace souboru opatření s cílem snížení energetické náročnosti areálu věznice spočívající v modernizaci energetického hospodářství náhradou parního technologického systému provozu prádelny a parní kotelny za teplovodní, úpravy předávacích stanic, systému vytápění a systému měření a

regulace. Dále bylo provedeno zateplení vybraných budov včetně výměny oken a obměny vnitřního osvětlení. Realizace projektu byla dokončena 30. 9. 2023.

V roce 2023 byly vynaloženy finanční prostředky ve výši 180 689,58 tis. Kč. Celkové výdaje projektu představovaly objem 180 958,01 tis. Kč, z toho podíl financí čerpaných ze zdrojů EU činil 33 229,82 tis. Kč, podíl NZÚ představoval hodnotu 33 229,82 tis. Kč.

2. Odborné zacházení

2.1. Výkon vazby

I v roce 2023 Vězeňská služba ČR nadále sledovala problematiku plnění úkolů v oblasti zlepšování podmínek výkonu vazby stanovených úkolem ministra spravedlnosti z roku 2013. Za tímto účelem jsou odborem výkonu vazby a trestu generálního ředitelství Vězeňské služby ČR pravidelně realizovány inspekční cesty po vazebních věznicích a věznicích, ve kterých je zřízeno zvláštní oddělení pro výkon vazby. Tyto inspekční cesty se uskutečnily naposledy v roce 2022 a další jsou plánovány na rok 2024. Z výstupů z inspekčních cest je zřejmé, že většina stanovených úkolů byla již splněna, případně se průběžně plní. Nicméně vzhledem k dlouhodobě nepříznivé personální situaci je stále obtížnější zajistit jejich plnění v celém rozsahu. Tento fakt dále umocňuje i skutečnost, kdy na základě vládních úsporných opatření v souvislosti s konsolidačním balíčkem schváleným v roce 2023 došlo k 1. 10. 2023 a následně k 1. 1. 2024 ke snížení počtu systemizovaných míst pracovníků odborného zacházení ve vězeňství a příslušníků dozorcí služby. V souvislosti s plněním úkolů v oblasti zlepšování podmínek vazby se aktuálně jedná o implementaci vybraných úkolů z předmětného dopisu ministra spravedlnosti do připravované koncepce 2026+. Ve vztahu ke zlepšování materiálního a technického vybavení lze konstatovat, že se ve věznicích realizují kroky ke zlepšení předmětného vybavení, avšak toto je dále odvislé od výše přidělených finančních prostředků na jednotlivé organizační jednotky.

Dnem 23. 12. 2023 nabyla účinnosti vyhláška, kterou se vydává řád výkonu vazby. Konkrétně tím byla odložena účinnost novelizace ustanovení z 1. ledna 2024 na 1. ledna 2027. Novelizace stanovuje: *V cele nebo ložnici určené pro ubytování více obviněných/odsouzených musí na jednoho z obviněných/odsouzených připadat ubytovací plocha nejméně 6 m² a na každého dalšího nejméně 4 m². Cela nebo ložnice určená k ubytování pouze jednoho obviněného/odsouzeného nesmí mít menší plochu než 6 m².* Vzhledem k výše uvedenému nebylo zapotřebí od 1. ledna 2024 měnit normované ubytovací kapacity v jednotlivých vazebních věznicích a věznicích.

Normovaná ubytovací kapacita pro obviněné se tak v současné době jeví jako dostačující, ale je nutné podotknout, že početní vývoj stavu obviněných má již druhým rokem stoupající tendenci. Závěrem lze konstatovat, že vazební věznice a věznice, ve kterých je zřízeno zvláštní oddělení pro výkon vazby, nadále věnují patřičnou pozornost zajišťování výkonu vazby jako komplexnímu celku.

2.2. Umísťování odsouzených do jednotlivých stupňů zabezpečení

2.2.1. Vstupní umístění

V období od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023 Vězeňská služba ČR rozhodovala o vstupním umístění odsouzených do jednotlivých oddělení věznice s ostrahou podle stupňů zabezpečení celkem u 9401 odsouzených. Z uvedeného počtu ředitelé věznic umístili do oddělení s nízkým stupněm zabezpečení 16 % odsouzených, do oddělení se středním stupněm zabezpečení 28 % odsouzených a do oddělení s vysokým stupněm zabezpečení 56 % odsouzených.

Odsouzení ve věznici s ostrahou byli na základě vyhodnocení vnějších rizik umísťováni do oddělení s vysokým stupněm zabezpečení. První vnější riziko se týká spáchané trestné činnosti. Z celkového počtu zpracovaných vstupních hodnocení druh trestné činnosti základně určoval vysoký stupeň zabezpečení celkem u 2939 odsouzených (31,2 %). Z tohoto počtu se trestný čin, který zahrnoval nebo měl zahrnovat násilí včetně pohrůžky násilím vyskytoval v 17,7 % případů. Trestný čin zahrnující nakládání s omamnými a psychotropními látkami nebo trestný čin spáchaný pod vlivem takové látky, kdy došlo nebo hrozilo, že dojde k újmě na zdraví nebo životě člověka se vyskytoval v 12,9 % případů a trestný čin proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti se vyskytoval ve 2,4 % případů. Dalším vnějším rizikem je vysoká míra prizonizace. Tím se míní, že odsouzení se ocitli ve výkonu trestu odnětí svobody nepodmíněně již počtvrté a více. Uvedená skutečnost se týkala 26,7 % odsouzených. Posledním vnějším rizikem se stala skutečnost, že odsouzení byli ve výkonu trestu odnětí svobody za úmyslnou trestnou činnost v délce převyšující tři roky, což se týkalo 12,9 % odsouzených.

2.2.2. Změna umístění

V průběhu výkonu trestu odnětí svobody věznice posuzují, zda u odsouzeného nenastaly skutečnosti odůvodňující umístění do oddělení s nižším nebo vyšším stupněm zabezpečení. Modifikace stupně zabezpečení byla realizována u 2153 odsouzených. Z tohoto počtu došlo celkem u 1177 odsouzených ke snížení a u 976 odsouzených ke zvýšení stupně zabezpečení.

2.2.3. Snížení stupně zabezpečení

Nejčastějšími skutečnostmi odůvodňujícími snížení stupně zabezpečení se stalo v roce 2023 vyhodnocení plnění programu zacházení (54,2 %) a dodržování vězeňského režimu (35,7 %). Mezi další skutečnosti se řadí posouzení závažnosti trestné činnosti, charakteristika osobnosti a dosavadní způsob života. Uvedené se posuzuje v návaznosti na zpracování komplexní zprávy o odsouzeném, na základě které došlo k vyhodnocení vnitřních rizik. Za využití moderačního ustanovení byl stupeň zabezpečení snížen u 5,9 % odsouzených. K zohlednění přípravy na život v souladu se zákonem po propuštění v rámci programu výstupního zacházení došlo

u 4 % odsouzených a další významné skutečnosti byly zohledněny u 0,2 % odsouzených.

2.2.4. Zvýšení stupně zabezpečení

Nejčastějším důvodem pro zvýšení stupně zabezpečení se v roce 2023 stalo nové uložení nepodmíněného trestu (69,1 % odsouzených). Ke zvýšení stupně zabezpečení docházelo na základě negativního vyhodnocení dodržování vězeňského režimu (26 % odsouzených), hodnocení programu zacházení (3,8 % odsouzených) a dalších významných skutečností (1,1 %), mezi které patří např. další očekávaná trestní řízení, nevykonaná ochranná opatření.

2.2.5. Podání návrhu na změnu umístění odsouzeným

Odsouzený umístěný do oddělení se středním nebo vysokým stupněm zabezpečení věznice s ostrahou si může podat žádost o na umístění do oddělení s nižším stupněm zabezpečení. V roce 2023 si podalo návrh celkem 383 odsouzených, do konce uvedeného roku bylo rozhodnutí evidováno u 299 návrhů. Z toho počtu vzalo 42,5 % odsouzených své návrhy zpět a u 53,2 % odsouzených soudy návrhy zamítly. U 4,3 % odsouzených soudy vyhověly jejich návrhům a nařídily nižší stupeň zabezpečení. K novému rozhodnutí o stupni zabezpečení soudy v roce 2023 neposlaly žádný návrh zpět ředitelům věznic. Z valné většiny odsouzení podávali své návrhy při příležitosti vstupního určení stupně zabezpečení nebo při uložení nového trestu, který jejich původní stupeň zvýšil.

2.3. Komplexní zpráva a SARPO

Komplexní zpráva se zpracovává prostřednictvím prediktivního nástroje SARPO. V roce 2023 bylo zpracováno 9104 komplexních zpráv za účelem vyhodnocení rizik a kriminogenních potřeb odsouzených. Z důvodu nově uložených trestů byla komplexní zpráva aktualizována v 8906 případech. Celkem bylo v roce 2023 zpracováno 18 010 komplexních zpráv.

Komplexní zpráva se zpracovává v různých verzích v závislosti na druhu trestné činnosti, věku odsouzeného a délce a druhu uloženého trestu. Rozlišují se celkem tři verze: minimální, základní a rozšířená. Nejčastěji se zpracovávala základní verze komplexní zprávy (48,7 % odsouzených), neboť se jedná o odsouzené, jejichž délka nepodmíněného trestu nepřevyšuje půl roku a odsouzení se nedopustili trestné činnosti násilné povahy, s drogovým ani sexuálním kontextem. Rozšířená verze komplexní zprávy byla zpracována u 42,5 % odsouzených, a to z toho důvodu, že jsou ve výkonu trestu za trestnou činnost s prvkem násilí, drogovým a sexuálním kontextem. Zbývajících 8,8 % komplexních zpráv je zpracováno v minimální verzi, která je určena pro odsouzené ve výkonu trestu nepřevyšujícímu půl roku a jejich trestná činnost neobsahuje závažné skutečnosti, jakými jsou násilí, drogový a sexuální kontext. Zároveň se nejedná o mladistvé, ani o odsouzené s doživotním trestem odnětí svobody.

2.4. Standardizované programy

V roce 2023 vězeňská služba disponovala 11 standardizovanými programy pro vybrané cílové skupiny odsouzených, jež vykazují specifická kriminogenní rizika, na jejichž snižování jsou programy primárně zaměřovány. Včetně variant projektů otevřené věznice a programů pilotovaných a připravovaných ke standardizaci se jedná o 14 různých variant programů.

Mezi zmíněné programy patří:

- kognitivně-behaviorální program *3Z (Zastav se, zamysli se a změň se)*;
- program určený pachatelům trestných činů v souvislosti s řízením motorových vozidel a dopravou *Pardon*;
- dlouhodobý intervenční program pro pachatele násilí *TP Kemp*;
- terapeutický program pro mladistvé a mladé dospělé *TP 21 Junior*;
- reedukační program *Grepp* (z angl. Reedukační psychologický program zaměřený na práci s vinou) pro pachatele násilí a sexuálně motivovaného násilí na dětech (týrání dětí, komerční sexuální zneužívání dětí i sexuální zneužívání bez komerčního aspektu), navazující dlouhodobý terapeutický program *Grepp 2* a varianta pro odsouzené ženy *Feddo*;
- také je poskytován krátkodobý intervenční program *Zuřivec*, jehož cílem je vytvoření náhledu problémového chování a příčin a souvislostí tohoto chování, které vedlo odsouzeného k páčání násilí;
- krátkodobý skupinový intervenční program *Antiagresivní trénink* pro odsouzené, v jejichž životě hraje dominantní roli nezvládnutí agrese;
- program *Výstupní oddíl – Otevřená věznice*, který vyzdvihuje posilování protektivních faktorů u odsouzených a pracuje s osobní odpovědností odsouzených před plánovaným propuštěním z výkonu trestu odnětí svobody;
- program *VIT (Victim Impact Training, česky Vnímám i tebe)*, zaměřený na restorativní justici, který přináší prvek dopadů trestné činnosti odsouzených na jejich oběť;
- vzdělávací program s poradenskými prvky „FGDP“ (Finanční gramotnost a dluhové poradenství) pro odsouzené s dluhovými problémy a nízkou úrovní finanční gramotnosti;
- program *Good-Lives Model (Model dobrého života)*, který je určený pro odsouzené za násilné trestné činy s vysokými kriminogenními riziky.

V roce 2023 dále pokračovaly pilotáže programu *Motivátor* určeného pro nemotivované pachatele závažné trestné činnosti a programu *Pappa* určeného pro otce ve výkonu trestu odnětí svobody. Nově začala příprava programu *Intens* určeného pro neparafilní pachatele sexuálně motivovaných trestných činů.

Dále pokračovala pilotáž programu *Pappa*, program pro vězněné otce, který je přebírán do praxe českých věznic z Norska v rámci *PDP2* programové oblasti *Spravedlnost – Norských fondů 2014–2021*. Současně se realizovaly stavebně technické úpravy a modernizace vybavení návštěvních místností a dětských koutků ve vybraných věznicích. Za finanční podpory Norských fondů byly vytvořeny dvě publikace. První z nich je věnována dětem vězněných rodičů: *Jak se žije tatínkovi?* (děti se v ní mohou seznámit s podmínkami ve vězení, získají rady a doporučení, mohou si do knížečky malovat nebo zapisovat vzkazy pro rodiče). Druhá publikace je věnována vězněným otcům a nejen jim: *Chci být dobrým tátou* (publikace přibližuje uvězněnému otci náročnou situaci rodiny, pracuje se zodpovědností k vlastnímu dítěti, jsou představena doporučení, kde hledat pomoc a radu, jak pracovat s dopady uvěznění a trestné činnosti na děti, jak zůstat dobrým rodičem a jak zůstat v kontaktu s rodinou). Obě publikace by měly být k dispozici ve všech věznicích a návštěvních místnostech. Současně byly distribuovány do vybraných knihoven, neziskových organizací a orgánů sociálně-právní ochrany dětí, které o ně projevily zájem. K dispozici jsou i v elektronické podobě:

2.5. Specializované oddíly

V rámci specializovaného zacházení s odsouzenými, kteří jsou motivováni pracovat na vlastní změně k nápravě, poskytuje vězeňská služba odsouzeným možnost účastnit se terapeutického programu ve specializovaných oddílech. V těchto oddílech s nimi odborní zaměstnanci intenzivně pracují za účelem snížení rizika recidivy a zároveň snižování nebezpečnosti, a to jak v rámci výkonu trestu odnětí svobody, tak po propuštění.

V roce 2023 vězeňská služba disponovala celkem 36 specializovanými oddíly:

- osmi oddíly specializovanými pro výkon trestu odsouzených s poruchou duševní a poruchou chování;
- dvěma oddíly specializovanými pro výkon trestu odsouzených s poruchami duševními a poruchami chování s individuálním zacházením;
- pěti oddíly specializovanými pro výkon trestu odsouzených s mentální retardací;
- jedenácti oddíly specializovanými pro výkon trestu odsouzených s poruchou osobnosti a chování způsobenou užíváním návykových látek;
- deseti oddíly specializovanými pro výkon ochranného léčení (sexuologického, protitoxikomanického, protialkoholního a patologického hráčství).

Ve Věznici Světlá nad Sázavou jsou zřízeny specializované oddíly pro výkon trestu odsouzených matek s dětmi (specializovaný oddíl pro odsouzené matky nezletilých dětí ve věku od jednoho roku do tří let a specializovaný oddíl pro odsouzené matky

nezletilých dětí do jednoho roku věku dítěte), dále pak oddíl pro obviněné matky nezletilých dětí do jednoho roku věku dítěte.

Dále jsou ve vězeňské službě zřízeny specializované oddíly pro výkon trestu odsouzených trvale pracovní nezařaditelných. Při umisťování odsouzených trvale pracovní nezařaditelných je vždy přihlíženo k jejich zdravotnímu stavu. Věznice, kde jsou tyto oddíly zřízeny, nabízejí odsouzeným širokou škálu aktivit v rámci stanoveného programu zacházení. Programy zacházení jsou odsouzeným trvale pracovní nezařaditelným stanovovány individuálně a jsou přizpůsobeny jejich potřebám a zdravotnímu stavu. Celkem jsou v současné době specializované oddíly pro výkon trestu odsouzených trvale pracovní nezařaditelných zřízeny ve 20 věznicích a vazebních věznicích.

2.6. Duchovní služba

V roce 2023 působilo ve 35 vězeňských zařízeních k 31. 12. 2023 celkem 56 kaplanů z 12 křesťanských církví, celkem na 32,0 pracovního úvazku (včetně úvazku hlavního kaplana). Počet kaplanů se v průběhu roku 2023 snížil o pět, kteří odešli z Vězeňské služby ČR, a celkový počet pracovních úvazků určených pro duchovní službu se k 31. 12. 2023 snížil celkem o 4,1 tabulkového místa, kdy počet úvazků určených pro Vězeňskou duchovní službu činil k 1. 1. 2023 celkem 36,1 tabulkového místa kaplana. Jednotlivé pracovní úvazky kaplanů se pohybují ve výši od 0,2 do 1,0 úvazku. Na plný úvazek přitom pracovalo celkem osm kaplanů. Nejvyšší zastoupení mezi kaplany věznic a dobrovolnými duchovními má Církev římskokatolická, po ní následují Církev adventistů sedmého dne a Českobratrská církev evangelická.

Duchovní služba je poskytována vězněným osobám také dobrovolnými duchovními, které k této službě vysílají jednotlivé církve uvedené v seznamu církví a náboženských společnostech se zvláštním právem. Na základě pověření vydaného vedením vysílajících církví vstupují do věznic určené dobrovolní duchovní, kteří mohou být registrováni v zapsaném spolku Vězeňská duchovenská péče, nebo vstupují bez této registrace členství. Každý dobrovolný duchovní musí absolvovat vstupní vzdělávání dle interních předpisů Vězeňské služby ČR. Působení dobrovolných duchovních ve věznicích vždy koordinuje a zajišťuje určený kaplan dané věznice. V roce 2023 docházelo do 35 vězeňských zařízení celkem 188 dobrovolných duchovních z 13 křesťanských církví a členové náboženské společnosti Svědkové Jehovovi.

2.7. Extramurální aktivity

Extramurální aktivity jsou doplňující mechanismy k odbornému zacházení s odsouzenými. Mezi instituty extramurálních aktivit se řadí přerušení výkonu trestu, opuštění věznice a akce mimo věznici. Tyto jsou realizovány zpravidla pod vedením odborného zaměstnance věznice, nejčastěji se jedná o akce pracovního charakteru (například úklidové a pomocné práce v obci či v domech pro seniory), kulturního či sportovního charakteru, návštěvu úřadu v rámci přípravy na život po

propuštění nebo docházku do školy. Podmínky pro udělení některé z forem extramurálních aktivit odsouzenému stanoví zákon o výkonu trestu a řád výkonu trestu.

2.8. Oblast realizace protidrogové politiky

V roce 2023 byl v oblasti realizace protidrogové politiky generálním ředitelem VS ČR schválen Plán činnosti VS ČR v protidrogové politice na období 2023 až 2025, kde byly zohledněny aktivity Akčního plánu politiky v oblasti závislostí 2023-2025. Dále se protidrogová politika řídila aktuálním akčním plánem Koncepte vězeňství do roku 2025. Podíl problémových uživatelů drog na celkové populaci vězňů je stále vysoký (přibližně 30 %).

V roce 2023 se provádělo dobrovolné léčení drogově závislých ve specializovaných oddílech deseti věznic (celkem 11 oddílů). Soudně nařízené léčení protitoxikomanické, protialkoholní nebo léčení patologického hráčství se pak realizovalo ve specializovaných oddílech tří věznic (celkem devět oddílů), přičemž některé oddíly jsou zaměřeny na více těchto poruch. Poradny drogové prevence nadále fungovaly ve všech věznicích a poskytovaly zejména poradenství a informační servis. V roce 2023 fungovaly bezdrogové zóny se standardním zacházením taktéž ve všech věznicích. Ve čtyřech věznicích je navíc zřízena bezdrogová zóna s terapeutickým zacházením.

V roce 2023 byla uživatelům drog nadále poskytována substituční léčba a detoxifikace – centrum substituční léčby je zřízeno v deseti věznicích. V roce 2023 věznice nadále spolupracovaly s řadou nestátních neziskových organizací poskytujících adiktologické služby ve věznicích.

Počet věznic, ve kterých je poskytována adiktologická péče se oproti předchozímu roku nezměnil. V roce 2023 poskytovalo adiktologickou péči v 11 organizačních jednotkách celkem 13 adiktologů.

Intenzita testování vězňů na přítomnost návykových látek nebo jejich metabolitů v těle se oproti minulému období mírně snížila, a to v souvislosti s vydáním nového vnitřního předpisu upravujícího tuto oblast. Hlavním důvodem k tomuto kroku byla úspora finančních prostředků, které VS ČR každoročně na tuto oblast vynakládá. V roce 2023 byla nadále věnována zvýšená pozornost zamezení průniku návykových látek do objektů VS ČR a jejich detekce v těchto objektech prostřednictvím různých druhů prohlídek včetně prohlídek s využitím speciálních protidrogových psů a speciálních přístrojů určených k identifikaci těchto látek přímo na místě nálezů.

2.9. Výkon zabezpečovací detence

K 31. 12. 2023 stav chovanců činil 114 chovanců, z toho 11 žen. Stanovená ubytovací kapacita v ústavech pro výkon zabezpečovací detence činila 125 míst, z nichž zbývalo volných 11 míst. Naplněnost činila 91 %. Nárůst (absolutní přírůstek) chovanců od roku 2020 mírně zpomalil. V roce 2023 zatím poprvé za

dobu trvání detenčních ústavů absolutní přírůstek klesl, tj. chovanců v celkovém objemu ubylo, a to zejména prostřednictvím převádění chovanců do ochranného léčení ze strany soudů (Brno, Opava). Počet kandidátů k převedení do ochranného léčení se očekává nižší. Proto lze v budoucím období očekávat nadále nárůst počtu chovanců, byť již v pomalejším tempu.

2.10. Střední odborné učiliště

Ve školním roce 2022/2023 bylo do učebních oborů celkem zařazeno 848 žáků: 125 žáků do dvouletého *E* oboru a 723 žáků do tříletého *H* oboru.

Kromě učebních oborů se uskutečnilo pět typů kurzů (všeobecně vzdělávací, jazykové, počítačové, odborné a kurzy instrumentálního obohacování), do nichž bylo zařazeno celkem 720 odsouzených.

V červnu 2023 se v deseti odloučených pracovištích Středního odborného učiliště – ve školských vzdělávacích střediscích (při věznicích Heřmanice, Pardubice, Plzeň, Rýnovice, Světlá nad Sázavou, Valdice, Všehrady, Kuřim-Znojmo, Stráž pod Ralskem a Příbram) konaly závěrečné učňovské zkoušky, při kterých získalo 159 žáků výuční list – 74 prospělo s vyznamenáním, 85 prospělo a jeden neprospěl.

V září 2023 byl zahájen nový školní rok, ve kterém byly otevřeny tyto učební obory:

- 65-51-H/01 Kuchař – číšník ve věznicích Příbram, Pardubice a Kuřim;
- 26-51-H/02 Elektrikář – silnoproud ve věznicích Heřmanice a Všehrady;
- 23-51-H/01 Strojní mechanik ve věznicích Plzeň;
- 33-56-H/01 Truhlář ve věznicích Všehrady;
- 23-56-H/01 Obráběč kovů ve věznicích Rýnovice, Valdice a Stráž pod Ralskem.

Do učebních oborů bylo zařazeno 557 žáků a do kurzů 294 odsouzených. Všechny učební obory a akreditované stipendijní kopírují požadavky na trhu práce a umožňují lepší uplatnění žáků v civilním životě i vnitřním režimu věznic. Ve školských vzdělávacích střediscích Plzeň, Rýnovice, Valdice a Stráž p. R. probíhá i nadále rozšířená výuka 3D tisku a v Rýnovicích a Valdicích se plně implementovala výuka CNC obrábění a počítačem podporované navrhování CAD a počítačem řízená výroba CAM.

Střední odborné učiliště i nadále spolupracuje s různými neziskovými organizacemi v oblasti finanční gramotnosti a dalšího uplatnění žáků na trhu práce či při získání speciálních osvědčení, například pro sváření nebo pro práci s motorovou pilou a křovinořezem.

3. Bezpečnost

Prioritním úkolem pro vězeňskou a justiční stráž v roce 2023 bylo i nadále zajištění vnější a vnitřní bezpečnosti střežených objektů Vězeňské služby České republiky a pořádku a bezpečnosti v budovách soudů, státních zastupitelství, Ministerstva

spravedlnosti ČR a v jiných místech jejich činnosti. Dalším úkolem vězeňské a justiční stráže bylo zajištění realizace všech druhů eskort, minimalizace průniku nebezpečných a nepovolených předmětů, jako jsou zbraně, omamné a psychotropní látky a rovněž mobilní komunikační a záznamová zařízení, do střežených objektů.

3.1. Krizové řízení

Z důvodu personálních změn na Generálním ředitelství VS ČR bylo aktualizováno složení krizového štábu, včetně seznamu kontaktů pro zabezpečení vyrozumění. V návaznosti na aktuální poznatky a zkušenosti získané při nácviku řešení mimořádných událostí a krizových situací byla provedena aktualizace krizového plánu VS ČR a doprovodných dokumentů podílejících se na připravenosti na krizové situace a jejich řešení.

Dále se uskutečnila aktualizace plánu hospodářské mobilizace a plánu činností VS ČR po vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu. Zástupci VS ČR se zúčastnili pracovního jednání s dodavateli mobilizačních a nezbytných dodávek a přítomni byli také na koordinační poradě s vedoucími pracovníky ústředních správních úřadů v oblasti hospodářských opatření pro krizové stavy.

Koncem roku 2023 byla na GŘ VS ČR dokončena samostatná místnost pro práci krizového štábu GŘ. Prostory jsou vybaveny moderními technologiemi vhodnými k realizaci spojení uvnitř GŘ VS ČR i s ostatními organizačními jednotkami, včetně spojení s Ministerstvem spravedlnosti ČR prostřednictvím videokonference, ke zpracování zápisu krizového štábu GŘ v elektronické podobě a dalším zařízením nezbytným k plnění všech důležitých kroků v rámci řešení mimořádných událostí a krizových situací. V rámci zefektivnění práce krizového štábu GŘ byla vytvořena elektronická tabulka mapující síly a prostředky VS ČR, která obsahuje souhrn důležitých informací využitelných při práci krizového štábu, která je zároveň k dispozici všem organizačním jednotkám. Na základě pověření generálního ředitele k právním úkonům směřujícím k zajištění mobilizačních dodávek se v současné době intenzivně pracuje na aktualizaci.

3.2. Pasivní a aktivní zabezpečení objektů VS ČR

V roce 2023 byly předloženy odboru logistiky požadavky z věznic na pořízení detekčních prostředků, na základě kterých bylo pořízeno osm magnetostatických detektorů, pět rámových detektorů pro kontrolu osob, 30 ručních detektorů kovů a sedm RTG pro kontrolu věcí a zavazadel.

Věznice disponovaly k 31. 12. 2023 celkem 224 rámovými detektory, 16 magnetostatickými detektory, 130 RTG věcí a zavazadel, 1529 ručními detektory kovu, 31 detektory tepové frekvence (včetně tří bezdrátových detektorů), 34 detekčními křesly a 130 detektory mobilních telefonů. Pro potřeby justičních objektů využívala VS ČR 135 rámových detektorů pro kontrolu osob, 108 RTG zavazadel a věcí, z toho je jeden v majetku VS ČR a 404 ručních detektorů kovu, z toho 236 je v majetku VS ČR.

Centrální nákupy v roce 2023 byly zaměřeny zejména na komponenty poplachových systémů, nákupy mobilních telefonů a opravy radiostanic. Jako náhrada za zastaralé nebo nefunkční technické prostředky bylo pořízeno celkem 230 kamer, 20 videomatic a 600 mobilních telefonů. V průběhu roku bylo opraveno 720 radiostanic.

Od května 2022 byl realizován pilotní projekt – kamery snímající prostor před vozidlem v rámci velkých eskortních vozidel. V kontextu pilotního projektu byly do každé věznice disponující eskortními autobusy pořízeny tyto kamery. Od 1. ledna 2024 byly eskortní autobusy a další určené autobusy vybaveny pevně instalovanou kamerou snímající prostor před vozidlem (s možností záznamu).

V roce 2023 byla pozornost věnována k získávání informací v oblasti technologií zajišťujících ochranu objektů a ochranu vzdušného prostoru nad objekty VS ČR. V této souvislosti se uskutečnilo několik testování nebo prezentací tzv. moderních technologií:

- systém vyhledávání mobilních telefonů, testováno ve Věznici Heřmanice, systém vyhodnocen jako nevhodný pro využití ve VS ČR;
- testování detektoru kovu integrovaného v rukavici, či návleku na rukavici – testováno ve Věznici Ostrov, Věznici Příbram, Věznici Mírov a Věznici Rýnovice, detektor vyhodnocen jako nevhodný pro využití ve VS ČR;
- testování detektoru dronů, testováno ve Věznici Plzeň, přístroj vyhodnocen jako nevhodný pro využití ve VS ČR;
- tyčový detektor feromagnetických materiálů – detekce feromagnetických materiálů, testováno ve Věznici Bělušice, přístroj doporučen jako vhodný pro další využití ve VS ČR;
- radiový systém hlasové komunikace, testováno ve Věznici Rýnovice, systém doporučen jako vhodný pro další využití ve VS ČR;
- systémy detekce mobilních telefonů, detekce kovů, testováno ve Věznici Bělušice, průchozí rám doporučen jako vhodný pro další využití ve VS ČR, ruční detektory naopak vyhodnoceny jako nevhodné pro využití ve VS ČR;
- prohlídky podvozků automobilů kamerovým systémem – kontrola vozidel s využitím kamerového systému, testováno ve Věznici Všehrdy, přístroj doporučen jako vhodný pro další využití ve VS ČR;
- přístupový identifikační systém – rozpoznávání obličejů na základě biometrických identifikačních znaků, testováno ve Vazební věznici Praha Ruzyně. V současné době se pilotní projekt vyhodnocuje;
- zabezpečení objektu pomocí objemové lidarové detekce – k detekci využívá nejmodernější objemové detektory s technologií lidar, testováno ve Věznici Bělušice. V současné době pilotního projektu vyhodnocuje.

3.3. Služební a profesní příprava

V návaznosti na nákup 200 balistických přileb a jejich přerozdělení do 17 vytipovaných organizačních jednotek byly z těchto jednotek staženy původní balistické přilby s platnou dobou expirace a následně přerozděleny do dalších osmi věznic tak, aby co nejvíce z nich bylo schopno zajistit eskorty nebezpečných osob vlastními silami. Následně koncem roku byl realizován nákup 237 balistických přileb, které budou následně přerozděleny do věznic, které balistickými přilbami nedisponují a tím současně bude docíleno toho, že všechny věznice budou vybaveny balistickými přilbami s platnou dobou expirace.

V roce 2023 byla dokončena práce a formou redakčního sdělení byly vydány metodiky vybraných témat služební přípravy, konkrétně metodika střelecké přípravy, metodika sebeobrany a použití donucovacích prostředků, metodika zákroku jednotky pod jednotným velením a metodika eskort nebezpečných osob, které mají především sloužit k ujednocení výcviku těchto témat napříč VS ČR.

V roce 2023 vězeňská služba pořídila a následně přerozdělila 200 ohnivzdorných kombinéz, rukavic a kukel do jednotlivých organizačních jednotek pro vybrané příslušníky operační skupiny. S ohledem na potřebu zajištění služebních zbraní příslušníků justiční stráže bylo pro použití u exponovaných soudních jednání pořízeno a následně přerozděleno 150 bezpečnostních kabelů, které slouží k zajištění služebních zbraní proti neoprávněnému zneužití, případně ztrátě.

3.4. Mimořádné události

Bezpečnostní situaci v českých věznicích v roce 2023 lze považovat za stabilizovanou, nicméně byly zaznamenány mimořádné události v různém stupni závažnosti. V roce 2023 došlo ve dvou případech k útěku vězněné osoby, a to v jednom případě přímo ze strážného objektu a v druhém případě při eskortě do zdravotnického zařízení. Dále byly zaznamenány čtyři prokazatelné přípravy k útěku a jedenáct pokusů o útěk ze strážného objektu VS ČR. Na sklonku roku 2023 byla evidována závažná mimořádná událost napadení příslušníka VS ČR, následně kvalifikovaná jako pokus o vraždu.

Věznice Pardubice – dne 28. května 2023 došlo k útěku odsouzeného, který byl pracovníčně zařazený jako kuchař v zaměstnanecké kuchyni. Odsouzený nejprve vykopl dveře zaměstnanecké kuchyně, dostal se na dvůr, kde si u objektu bývalého zbrojního skladu přistavil k oplocení v úseku zakázaného pásma skládací schůdky, které si opatřil v zaměstnanecké kuchyni. Pomocí schůdků vylezl na oplocení s bruno válcem a po oplocení se dostal na ohradní zeď, ze které seskočil mimo areál věznice. Vzhledem k místu a výšce útěku se odsouzený vyhnul elektronickému střežicímu systému. Poté se dal na útěk. Odsouzený byl ve velmi krátkém časovém úseku zadržen a po zajištění lékařského ošetření v civilním zdravotnickém zařízení navrácen zpět do věznice.

Vazební věznice Liberec – dne 18. července 2023 byla realizována mimořádná zdravotní eskorta s odsouzeným, který před dalším vyšetřením potřeboval na

toaletu, ze které se pokusil o útěk tím, že vylezl z okna. Ihned byl pronásledován příslušníky VS ČR, kterými byl neprodleně zadržen v prostoru nemocnice. Následně byl navrácen zpět do vazební věznice.

Věznice Všehrdy – dne 18. listopadu 2023 uslyšel příslušník ve službě na ubytovně hluk z prvního patra, aktivoval tísňový hlásič a vyhlásil krizový volací znak. Po příchodu hlídky na ubytovnu, se na chodbě nacházel odsouzený, který byl příslušníky VS ČR zajištěn bez použití donucovacích prostředků a uzamčen v ložnici. Následně byl příslušníky VS ČR nalezen v uzamčené ložnici příslušník VS ČR Věznice Všehrdy, ležící na podlaze s tržnou ránou na hlavě a upadající do bezvědomí. Poté bylo zjištěno, že zraněný příslušník VS ČR byl fyzicky napaden v ložnici dvěma odsouzenými poté, co šel prověřit jejich oznámení o nefunkčnosti toalety. Bezprostředně po napadení příslušníka se odsouzení zmocnili jeho klíčů a teleskopického obušku a uzamkli ho v ložnici. Odsouzení se s použitím odcizených klíčů dali na útěk z ubytovny na přilehlou zahradu, kde byli vypátráni příslušníky, jak se ukrývají v jímce pod poklopem. Napadený příslušník byl hospitalizován v civilním zdravotnickém zařízení.

V roce 2023 bylo zaznamenáno 58 případů napadení příslušníků a zaměstnanců VS ČR případně zaměstnanců externí firmy, vězněnými osobami. V 53 případech byl napaden vězněnou osobou příslušník sboru, ve čtyřech případech občanský zaměstnanec a v jednom případě zaměstnanec externí firmy. Celkem 65 odsouzených zneužilo zařazení na nestřežené pracoviště nepovoleným odchodem. Dále tři odsouzení zneužili volný pohyb mimo věznici při plnění pracovních úkolů a 11 odsouzených zneužilo volný pohyb mimo věznici v souvislosti s návštěvou.

3.5. Eskorty

V roce 2023 bylo eskortováno celkem 96 960 vězněných osob. Z toho systémem dálkových eskort a přímou eskortou k umístění nebo přemístění do jiné věznice nebo do vězeňského zdravotnického zařízení bylo eskortováno 39 393 vězněných osob. K orgánům činným v trestním řízení bylo eskortováno 25 808 vězněných osob, za účelem vyšetření (ošetření) do vězeňského nebo mimovězeňského zdravotnického zařízení 30 786 vězněných osob, z důvodu předání do ústavní nebo ochranné výchovy či léčení a k předání do cizího státu bylo eskortováno 268 vězněných osob. Celkem 554 vězněných osob bylo v roce 2023 střeženo v mimovězeňských zdravotnických zařízeních.

V porovnání s rokem 2022 (92 156 eskortovaných osob) se v roce 2023 celkový počet eskortovaných zvýšil o 4804 (5,21 %).

Podle účelu eskortní činnosti došlo oproti roku 2022 k:

- navýšení o 3 664 (10,25 %) u eskort k umístění a přemístění,
- navýšení o 1 404 (5,75 %) u eskort k orgánům činným v trestním řízení,
- snížení o 449 (1,44 %) u eskort do zdravotnických zařízení.

Rovněž bylo provedeno celkem 151 eskort s využitím balistické výstroje v rámci zvýšených bezpečnostních opatření při eskortách s nebezpečnými vězňenými osobami.

V roce 2023 bylo realizováno celkem 16 leteckých eskort s 22 vězňenými osobami. Bylo provedeno 16 eskort k předání odsouzené osoby mimo Českou republiku, a to do šesti států, z toho jedna eskorta s jednou odsouzenou osobou byla do Belgie a Lotyšska, jedna eskorta se dvěma odsouzenými osobami do Chorvatska, tři eskorty s pěti odsouzenými osobami do Litvy, pět eskort se sedmi odsouzenými osobami do Bulharska a pět eskort se šesti odsouzenými osobami do Rumunska. Všechny eskorty se uskutečnily bez komplikací. V porovnání s rokem 2022 se počet letecky eskortovaných odsouzených snížil o dvě osoby. Na realizaci většiny leteckých eskort se podíleli instruktoři – metodici služební přípravy a výcviku se svými týmy.

V roce 2023 se uskutečnilo 8 825 videokonferencí. Využitím videokonferencí byla vyčíslena úspora nákladů na dopravu a střežení vězňených osob v celkové výši 8 199 259 Kč (úspora na dopravu činila 2 257 315 Kč a na střežení 5 941 944 Kč). V porovnání s rokem 2022 (9 320 videokonferencí) se v roce 2023 celkový počet videokonferencí snížil o 495 (5,31 %), což činí nárůst nákladů na dopravu a střežení o 2 811 483 Kč (34,29 %).

3.6. Služební kynologie

Součástí vězeňské stráže je výkon služby se služebními psy. V roce 2023 VS ČR disponovala 285 služebními psy. Z tohoto počtu bylo 121 služebních psů určeno pro oblast obrany a ochrany (zajištění vnitřní a vnější bezpečnosti) a 93 psů bylo určeno pro detekci a odhalování drog. Ve fázi výcviku bylo 44 psů a 27 psů bylo ze zdravotních důvodů či stáří neschopno výkonu služby. V rámci ujednocení služební kynologie VS ČR byl v prosinci 2023 předložen návrh optimalizace této složky VS ČR.

Dnem 1. 1. 2024 nabyla účinnosti Realizační dohoda mezi VS ČR a českou armádou o spolupráci ve věcech poskytování veterinární péče. Cílem je zvýšit úroveň veterinární péče poskytované služebním psům a snížit náklady na tuto péči. VS ČR nadále spolupracuje s Českou zemědělskou univerzitou na projektu *Detekce pachových markerů metodami analytické chemie a jejich využití ve výcviku služebních psů*. V návaznosti na grant získaný z ministerstva vnitra bude univerzita spolupracovat na metodě izolace pachu mobilních telefonů, na jejímž základě lze očekávat zjednodušení a zkvalitnění výcviku v oblasti speciální kynologie a zvýšení pravděpodobnosti nálezů mobilních telefonů ve věznicích. Dále s univerzitou pokračuje spolupráce v oblasti detekce různých druhů (odrůd) marihuany s různým množstvím účinné látky. VS ČR na určeném vzorku pomocí služebních psů zjišťovala, zda jsou schopni detekovat hladinu THC jednotlivých vzorků. Poskytnutá marihuana je v průběhu pilotního projektu ponechána VS ČR k dalšímu výcviku psů. Jedná se o deset vzorků pěti druhů o váze pěti gramů marihuany (celkem 250 g), které byly rozděleny do organizačních jednotek.

V rámci spolupráce byla univerzitě poskytnuta možnost realizace odborné praxe ve zřízených výcvikových střediscích služební kynologie VS ČR.

V roce 2023 pokračoval projekt v oblasti doplňování služebních psů z chovatelské stanice Policie České republiky. V červnu 2023 byla z chovatelské stanice v Prackovicích odebrána dvouměsíční fena. V průběhu roku 2023 byly úspěšně prověřeny z povahových vlastností pro VS ČR tři feny z Věznice Plzeň, Věznice Jiřice, Vazební věznice Hradec Králové a jeden pes z Vazební věznice Olomouc.

V roce 2023 byla navýšena výkupní cena služebních psů na 70 000 Kč a zvýšen finanční limit na výživu jednoho služebního psa na 55 Kč/den. V rámci ochrany služebních psů byla pořízena ochranná obuv pro služební psy a dále celkem 30 ochranných protiúderových postrojů, které byly přerozděleny do organizačních jednotek disponujících všestrannou a obrannou služební kynologií. Pro ochranu příslušníků, kteří zastávají funkci figurantů ve VS ČR, bylo pořízeno 16 kompletů ochranných obleků (tzv. Ringo obleky).

3.7. Justiční stráž

Hlavním úkolem justiční stráže je zajišťování pořádku a bezpečnosti při výkonu soudnictví a správě soudů a při činnosti státních zastupitelství a Ministerstva spravedlnosti ČR. Ke dni 31. 12. 2023 činil celkový počet systemizovaných služebních míst justiční stráže 1075, a to včetně deseti služebních míst vedoucích oddělení justiční stráže a deseti služebních míst jejich zástupců. Celkový počet místních jednotek justiční stráže je 102 s tím, že u 33 jednotek je služba vykonávána v nepřetržitém režimu a 69 jednotek zajišťuje výkon služby zejména v pracovní době soudu nebo v pracovních dnech s určeným časovým přesahem podle potřeb konkrétního soudu a státního zastupitelství.

3.8. Personální zajištění

V personální oblasti vězeňské stráže se dlouhodobě nedaří naplňovat systemizovaná služební místa, a to prakticky ve všech organizačních jednotkách. Také v roce 2023 bylo za účelem zajištění plnění služebních úkolů ve věznicích, které vnesly požadavky, využito institutu převelení příslušníků, a to do věznic: Horní Slavkov, Jiřice, Praha Pankrác, Valdice a Kynšperk nad Ohří. Vzhledem k tomu, že aktuální neobsazenost osciluje okolo 9 %, odráží se tento stav prakticky ve všech úsecích vězeňské stráže, ale i justiční stráže.

U justiční stráže byla nejhorší personální situace ve věznicích v oblasti č. 1 (Praha Pankrác) a také v oblasti č. 7 (Brno), v ostatních oblastech je personální situace relativně stabilizovaná. I přes tuto částečně neuspokojivou personální situaci v řadách příslušníků justiční stráže nebyla ohrožena bezpečnost ani pořádek v justičních objektech a v jiných místech jejich činnosti.

4. Zdravotnictví

4.1. Poskytování zdravotních služeb

Vězeňská služba České republiky má ze zákona povinnost poskytovat zdravotní služby ve svých zdravotnických zařízeních osobám ve výkonu vazby, osobám ve výkonu zabezpečovací detence, osobám ve výkonu trestu odnětí svobody a také svým příslušníkům a občanským zaměstnancům. Zdravotní služby nad rozsah těch, které jsou uvedeny v zákonném ustanovení, se v případě potřeby zabezpečují u mimovězeňských poskytovatelů zdravotních služeb.

Způsob poskytování a organizace zdravotních služeb poskytovaných vězeňskou službou se proti předchozímu roku neměnily. Každá z věznic disponuje zdravotnickým střediskem zajišťujícím ambulantní zdravotní péči. Při Vazební věznici a ústavu pro výkon zabezpečovací detence Praha Pankrác a při Vazební věznici a ústavu pro výkon zabezpečovací detence Brno je poskytována též lůžková péče.

Klientelu zdravotnických středisek a nemocnic vězeňské služby tvoří především osoby ve výkonu vazby, osoby ve výkonu trestu odnětí svobody nebo osoby ve výkonu zabezpečovací detence, velikost této populace je dána aktuální obsazeností věznic. Počet pacientů registrovaných z řad zaměstnanců vězeňské služby je relativně nízký, přičemž registrace nových pacientů se zpravidla neděje.

Na každém zdravotnickém středisku poskytuje primární péči praktický lékař a ve většině věznic je poskytována i stomatologická péče zubním lékařem. V ženských věznicích je zajištěna gynekologická péče. Další odborné zdravotní služby jsou ve zdravotnických střediscích a nemocnicích poskytovány v souladu s potřebami Vězeňské služby a s přihlédnutím jednak k dostupnosti mimovězeňských poskytovatelů zdravotních služeb a jednak s ohledem k současným možnostem personálně zabezpečit jednotlivé zdravotnické odbornosti v rozsahu vyžadovaném platnou zdravotnickou legislativou.

Dále vězeňská služba poskytuje jako zaměstnavatel ve svých zdravotnických zařízeních pracovnělékařské služby zaměstnancům, příslušníkům a odsouzeným osobám zařazeným do práce.

Jako součást zdravotních služeb poskytuje vězeňská služba také ochranné léčení, ve specializovaných oddílech pro výkon ochranného léčení zřízených ve:

- Věznici Znojmo (protitoxikomanické),
- Věznici Rýnovice (protitoxikomanické a protialkoholní),
- Věznici Kuřim (sexuologické),
- Věznici a ústavu pro výkon zabezpečovací detence Opava (protitoxikomanické, protialkoholní, pro patologické hráčství),
- Vazební věznici Heřmanice (protialkoholní),
- Věznici Ostrov nad Ohří (protialkoholní).

Celková kapacita specializovaných oddílů pro výkon ochranného léčení se stabilizovala na počtu 180 míst (počet osob absolvujících ochranné léčení je determinován počtem míst a dobou léčení nutnou k dosažení terapeutických cílů).

Zdravotnická střediska a nemocnice vězeňské služby se v souladu se svým posláním soustředí především na poskytování zdravotních služeb léčebně-preventivního charakteru. Podstatnou součástí jejich činnosti jsou však i medicínsko-právní výkony, nesouvisející bezprostředně s aktuálním zdravotním stavem vězňených osob. Medicínsko-právní úkony jsou prováděny na základě právních předpisů pro oprávněné osoby na vyžádání (jde o výkony jako jsou vstupní zdravotní prohlídky při nástupu do vazby nebo výkonu trestu, testování přítomnosti návykových látek v těle atd.). Vzhledem k tomu, že tyto výkony spotřebovávají významnou část zdravotnických kapacit, představují medicínsko-právní výkony pro zdravotnickou službu výraznou zátěž. Další nemedicínskou zátěž představuje i agenda stížností a žádostí vězňených osob. Počet různých stížností a žádostí směřovaných na zdravotnickou službu je vyšší než u mimovězeňských poskytovatelů zdravotních služeb. Ve většině případů jde přitom o stížností neopodstatněné, a tak ve svém důsledku tato agenda neefektivním způsobem spotřebovává další kapacity zdravotnické služby vězeňské služby.

4.1.1. Poskytování zdravotních služeb vězňeným osobám

Souhrnné údaje o objemu ambulantní zdravotní péče poskytnuté vězňeným osobám za posledních pět let jsou uvedeny v tabulce: *Ambulantní léčebně-preventivní péče o obviněné a odsouzené v letech 2019–2023.*

Kalendářní rok:		2023	2022	2021	2020	2019
Počet provedených vyš. a ošetření:		359 876	381 929	372 857	373 077	390 297
z toho	preventivní prohlídky	18 527	28 203	21 944	19 897	20 418
	dispenzární prohlídky	11 910	10 853	11 393	12 808	12 068
	stomatolog. vyšetření a ošetření	48 813	45 585	42 855	48 012	58 907
Počet provedených vyš. ambulantními specialisty:		74 531	68 629	60 693	63 979	72 465
z toho	odborná vyš. ve zdrav. zařízeních VS	49 718	42 021	37 899	37 131	44 931
	odborná vyšetření mimo zdrav. zařízení VS	23 644	27 095	23 803	22 883	28 316
Počet dispenzarizovaných:		12 377	9 480	7 708	7 986	7 886

Počet drogově závislých:	13 052	12 612	11 759	10 759	12 429	
Počet hospitalizovaných*	2 842	1 297	1 317	1 524	1 975	
Úmrtí**	53	40	33	27	28	
z toho	sebevraždy	23	16	11	14	7
	vraždy	0	0	0	0	0
Sebepoškození:	714	519	433	480	507	
z toho	pokus o sebevraždu	206	143	139	93	155
	hladovka	174	248	206	254	267
Počet onemocnění HIV/AIDS	58	31	26	29	30	

Pokud jde o celkový počet provedených vyšetření a ošetření, rok 2023 přinesl meziroční pokles počtu provedených vyšetření a ošetření. Oproti předchozímu roku činí rozdíl 22 055 zdravotnických výkonů, tj. snížení o 5,8 %. Vězeňské zdravotnictví poskytlo nebo zajistilo vězněným osobám v roce 2023 provedení 359 876 vyšetření a ošetření.

Na rozdíl od celkového počtu provedených vyšetření a ošetření opět stoupl v roce 2023 výkon stomatologické péče. Oproti předchozímu roku jde o rozdíl 3 228 stomatologických výkonů, tj. nárůst o 7,1 %. Vykazovaný vzestup je s největší pravděpodobností podhodnocený, neboť někteří mimovězeňští poskytovatelé stomatologické péče neposkytují vězeňské službě potřebná data, která by mohla být vykázána jako zajištěná stomatologická péče.

Nárůst přineslo také meziroční porovnání počtu vyšetření a ošetření provedených ambulantními specialisty. V roce 2023 bylo provedeno o 5 902 odborných výkonů více než v předchozím roce, tj. došlo k zvýšení počtu výkonů provedených ambulantními specialisty o 9,7 %. Meziročně se zvýšil poměr mezi počty odborných vyšetření provedených ve vězeňských zdravotnických zařízeních a mimo tato zařízení na přibližně 2:1. Mezi jednotlivými organizačními jednotkami však existují výrazné rozdíly podmíněné především dostupností lékařského personálu. Za povšimnutí stojí skutečnost, že počet provedených vyšetření a ošetření ambulantními specialisty již druhým rokem stoupá.

Zajímavým fenoménem je pokračující vzestup počtu dispenzarizovaných osob, který byl podle očekávání kopírován vzestupem počtu provedených dispenzárních prohlídek. V roce 2023 počet dispenzarizovaných vězněných osob stoupl celkem o 2 897 vězněných osob, tj. celkově o 30,6 %. Celkem bylo v roce 2023 zdravotnickou službou dispenzarizováno 12 377 vězněných osob, které absolvovaly celkem 11 910 dispenzárních prohlídek. Nárůst počtu dispenzarizovaných osob je tak provázen zvýšením počtu provedených dispenzárních prohlídek o 9,7 % (11 910 dispenzárních prohlídek oproti 10 853).

Vzhledem k asociaci mezi konzumací drog a řadou dalších společensky negativních jevů, vyskytujících se i ve vězeňství, sleduje vězeňská služba počty drogově závislých mezi vězněnými osobami. V roce 2023 jich ve věznicích pobývalo celkem 13 052. Jde tedy jasně o výrazně nadproporcionální zastoupení uživatelů drog mezi vězněnými osobami. Navíc se podíl drogově závislých osob a uživatelů drog ve věznicích již třetím rokem zvyšuje, počet 10 759 drogově závislých v roce 2020 se zvýšil do roku 2022 na 12 612 drogově závislých vězněných osob. Počty drogově závislých vězněných osob tak indikují rozsah a závažnost vlivu pandemie onemocnění covid-19 na vznik a rozvoj závislostí na psychoaktivních látkách v české společnosti.

Vězněné osoby provedly v roce 2023 celkem 714 pokusů o sebepoškození. Ve srovnání s předchozím rokem tak došlo k vzestupu tohoto jednání o 195 pokusů, tj. o 37,6 %. Tento vzestup je ještě vyšší, než ukazuje porovnání mezi roky 2021 a 2022, kdy počet pokusů o sebepoškození stoupl o 86 tj. o 19,9 %. Z dostupných statistických dat však není možné odvodit možné vysvětlení.

Mezi jednotlivými organizačními jednotkami však existují výrazné rozdíly podmíněné především dostupností lékařského personálu. Příčiny celkového zvýšení tohoto ukazatele jsou obdobné, jak bylo uvedeno výše, jedná se zejména o uvolnění protiepidemických opatření, zlepšení personální situace zdravotnické služby a návrat vězněné populace k jejímu běžnému chování.

Zajímavým fenoménem je nepřehlédnutelný vzestup počtu dispenzarizovaných osob, který však oproti očekávání nebyl kopírován odpovídajícím vzestupem počtu provedených dispenzárních prohlídek. V roce 2022 počet dispenzarizovaných vězněných osob stoupl celkem o 1 702 vězněných osob, tj. celkově téměř o 23 %. Celkem bylo zdravotnickou službou dispenzarizováno 9 480 vězněných osob, které absolvovaly celkem 10 853 dispenzárních prohlídek. I přes nárůst dispenzarizovaných osob je však počet provedených dispenzárních prohlídek ve srovnání s rokem 2021 o 4,7 % nižší (10 853 oproti 11 393 dispenzárních prohlídek).

Vzhledem k asociaci mezi konzumací drog a řadou dalších společensky negativních jevů sleduje vězeňská služba i počty drogově závislých mezi vězněnými osobami. V roce 2022 jich ve věznicích pobývalo 12 612. Jde tedy jasně o výrazně nadproporcionální zastoupení uživatelů drog mezi vězněnými osobami. Počty drogově závislých vězněných osob se tak v roce 2022 vrátily na stejnou úroveň, jaká byla pozorována v letech před pandemií.

Počet pokusů o sebepoškození se zásadně nezměnil, v roce 2022 bylo takových pokusů hlášeno 519. Je to sice o 86, tj. o 19,9 %, pokusů více než v roce 2021, ale tato hodnota nijak významně nepřesahuje hodnoty stejného ukazatele pozorované v minulosti. V roce 2022 lze obdobný komentář uplatnit i pro 159 sebevražedných pokusů nebo 248 případů volního odmítání stravy.

4.1.2. Poskytování lůžkové péče vězněným osobám ve zdravotnických zařízeních VS ČR

V rámci vězeňské služby je lůžková, tedy nemocniční péče, pro vězněné osoby poskytována ve Vazební věznici a ústavu pro výkon zabezpečovací detence Brno a Vazební věznici a ústavu pro výkon zabezpečovací detence Praha Pankrác. Porovnání počtů hospitalizovaných s předchozím obdobím ukazuje, že ani jedna nemocnice nedosáhla na výkonnost, které dosahovaly před pandemií covidu-19. Celkový počet hospitalizovaných pacientů v roce 2023 činil 1 880, zatímco v roce 2019 to bylo 2 529 pacientů.

Vazební věznice a ústav pro výkon zabezpečovací detence Brno disponoval v roce 2023 celkem 113 lůžky. Nemocniční péče, respektive lůžková kapacita, byla rozdělena standardně podle jednotlivých oborů:

- 28 lůžek pro obor vnitřní lékařství (včetně čtyř lůžek jednotky intermediální péče),
- 24 lůžek pro obor infekční lékařství,
- 35 lůžek pro obor psychiatrie,
- 26 lůžek je vyčleněno pro poskytování všeobecné následné péče.

Struktura poskytnuté péče je patrna z tabulky *Počet hospitalizovaných osob v nemocnici Vazební věznice a ústavu pro výkon zabezpečovací detence Brno v letech 2019–2023*.

Kalendářní rok:		2023	2022	2021	2020	2019
Počet hospitalizovaných:		807	691	636	736	1081
z toho	interní oddělení	103	101	88	154	204
	infekční oddělení	125	99	144	108	184
	psychiatrické oddělení	412	337	352	433	477
	jednotka intermed. péče	88	64	0	0	84
	následná lůžková péče, dříve oddělení s ošetrovatelskou péčí	79	90	0	41	9
Počet úmrtí:		10	9	4	3	12
z toho	sebevraždy	2	3	0	3	4
	vraždy	0	0	0	0	0

Přehled je uspořádán podle standardního rozdělení lůžkového fondu nemocnice. Podobně jako v předchozím období bylo psychiatrické oddělení kvantitativně nejzatíženějším oddělením nemocnice, na kterém bylo hospitalizováno 412 pacientů, tj. 51,1 % klientely nemocnice.

Nemocnice s poliklinikou Vazební věznice a ústavu pro zabezpečovací detenci Praha Pankrác disponovala v roce 2023 celkem 103 lůžky:

- 46 lůžek oddělení interních oborů,
- 57 lůžek oddělení chirurgických oborů.

Ve srovnání s předchozím rokem tedy nedošlo ke změnám. Strukturu a objem poskytované zdravotní péče uvádí tabulka *Počet hospitalizovaných osob v nemocnici Vazební věznice a ústavu pro zabezpečovací detenci Praha Pankrác v letech 2019–2023*.

Kalendářní rok:		2023	2022	2021	2020	2019
Počet hospitalizovaných:		1073	1022	838	1306	1448
z toho	oddělení chirurgických oborů	700	673	497	884	949
	oddělení interních oborů	373	349	341	422	499
Počet úmrtí:		7	7	7	6	6
z toho	sebevraždy	0	0	0	2	0
	vraždy	0	0	0	0	0

Celkem bylo hospitalizováno 1 073 pacientů, z toho bylo na oddělení chirurgických oborů hospitalizováno 65,2 % klientely a na oddělení interních oborů 34,8 % klientely.

4.2. Detenční ústavy

Detenční ústavy jsou zřízeny při Vazební věznici Brno, Věznici Opava a nově při Vazební věznici Praha Pankrác. V ústavu zabezpečovací detence ve Vazební věznici Brno bylo zadržováno o dva chovance méně než v roce 2022, tudíž se celkový počet chovanců dostal na hodnotu 43, tedy na nejnižší počet zaznamenaný za posledních pět let. Aktuální počet chovanců v detenčním ústavu ve Věznici Opava v roce 2023 klesl, k 31. 12. 2023 činil 47, kumulativně bylo v průběhu roku 2023 zadržováno celkem 59 chovanců. V nově otevřeném ústavu pro zabezpečovací detenci při Vazební věznici Praha Pankrác bylo v průběhu roku zadržováno 22 chovanců. K 31. 12. 2023 tak pobývalo v ústavech pro zabezpečovací detenci celkem 112 chovanců.

Ve srovnání s předchozím obdobím se v detenčním ústavu při Vazební věznici Brno výrazně snížilo poskytování zdravotní péče, projevující se 45,6% poklesem poskytnutých zdravotních vyšetření a ošetření. Na jednoho chovance tak případně asi 11 vyšetření a ošetření za jeden rok. S výjimkou stomatologické péče poklesly všechny druhy poskytovaných zdravotních služeb.

Struktuře spotřeby zdravotní péče v detenčním ústavu při Věznici Opava dlouhodobě dominují výkony prováděné praktickým lékařem, které reprezentují v roce 2023 celkem 62,6 % všech provedených vyšetření a ošetření (absolutně

1 151). Psychiatr se na celkovém počtu vyšetření a ošetření podílí 22,7 % (absolutně 417). Jeden chovanec přitom vyžadoval v roce 2023 zhruba 31 vyšetření a ošetření, což znamená přibližně stejnou spotřebu zdravotní péče jako v roce 2022.

V detenčním ústavu při Vazební věznici Praha Pankrác bylo provedeno u chovanců celkem 666 vyšetření a ošetření, s tím že největší počet výkonů provedl psychiatr, 39,6 % výkonů, a praktický lékař, 35,7 % výkonů. Na jednoho chovance tak připadlo zhruba 30 vyšetření a ošetření za rok. Srovnání s předchozím kalendářním rokem možné není, protože detenční ústav byl otevřen teprve v roce 2022.

4.3. Problematika HIV/AIDS

Vyšetření vězněných osob na *HIV/AIDS* jsou prováděna v souladu s obecně závaznými předpisy a v plném souladu s lékařskou etikou, tedy nelze je provádět bez výslovného souhlasu vyšetřované osoby (s výjimkou situací předpokládaných zákonem). V případě pozitivního nálezu je ošetřující lékař zdravotnické služby vězeňské služby osobou, která je povinna provést poučení pacienta. Vlastní léčba je pak zajišťována ve spolupráci s mimovězeňskými odbornými pracovišti (zdravotnická služba vězeňské služby nemá k poskytování této péče odpovídající personální vybavení).

Stále přetrvává relativně dobrá situace, pokud jde o odhad prevalence *HIV+/AIDS* případů ve věznicích. V roce 2023 ve vyskytlo ve věznicích Vězeňské služby celkem 58 případů. Vzhledem k anonymitě údajů je reálný počet *HIV+* osob s největší pravděpodobností nižší, protože při přesunu vězně z jedné věznice do druhé v průběhu jednoho kalendářního roku může dojít k hlášení stejného případu opakovaně, v důsledku čehož je celkový počet hlášených případů nadhodnocený. Prevalenci *HIV+* není možné odhadovat ani jako prostý součet pozorování výskytu *HIV/AIDS* ve věznicích v prvním a druhém pololetí, hlášeného v rámci Národního programu prevence *HIV/AIDS*. Nelze však přehlédnout, že meziročně se hlášený počet případů téměř zdvojnásobil a stoupl z 31 odhadovaných případů v roce 2022 na 58 případů hlášených v roce 2023. Je málo pravděpodobné, že takový vzestup by byl vysvětlitelný jako artefakt hlášení, jelikož jehož metodika se neměnila.

V průběhu roku 2023 poskytli zdravotničtí pracovníci vězeňské služby v rámci prevence *HIV/AIDS* poradenství celkem 1 146 vězněným osobám (z toho 925 mužům a 221 ženám). Serologické vyšetření bylo zajištěno pro 1 288 osob (z toho 1 113 mužům a 175 ženám). Nově byla seropozitivita na *HIV* zjištěna u 12 mužů (u šesti obviněných a šesti odsouzených). Celkem bylo vězněno 73 osob infikovaných *HIV* (67 mužů, 6 žen). Léčeno antivirotiky bylo 67 vězněných osob (61 mužů, 6 žen). Nově byla ve věznicích zahájena antivirotická terapie u 13 vězněných mužů.

Ve srovnání s předchozím rokem se tak počet osob *HIV+* zadržovaných ve věznicích více než zdvojnásobil (v roce 2022 byl počet osob 31). Data za rok 2023 tak ukazují na význam nálezů přenášených krví ve vězeňském prostředí.

4.4. Úmrtí vězněných osob

Počet osob, které zemřely v průběhu výkonu vazby nebo výkonu trestu odnětí svobody v průběhu roku 2023, je 66, což je nejvíce za posledních deset let (průměrný roční počet zemřelých vězněných osob v období 2013–2022 byl 39,3). Zjevný je příspěvek k celkovému počtu zemřelých vězněných osob představovaný excesem v počtu sebevražd udušením a excesem v počtu úmrtí na polymorbiditu. Přehled o počtech zemřelých vězněných osob a příčinách smrti je uveden v tabulce *Počty zemřelých ve výkonu vazby a výkonu trestu odnětí svobody podle příčin smrti v letech 2019–2023*.

Rok		2023	2022	2021	2020	2019	
Příčiny smrti	Sebevraždy	udušení	25	17	12	15	10
		vykrvácení	0	0	0	0	-
		léky	0	1	1	4	1
	Diagnóza	resp. onemocnění	8	7	11	2	3
		metabol. rozvrat	2	1	2	1	-
		onem. zažívacího ústr.	4	1	0	3	2
		nádor. onem.	5	3	8	4	3
		cévní onem.	13	13	11	10	19
		bez zjevné příčiny	2	2	3	2	2
		poly-trauma	1	0	0	0	-
		polymorbidita	6	0	0	0	-
		abstinenční syndrom	0	0	0	0	-
		vraždy	0	0	1	0	-
		Úmrtí v šetření		26	16	15	29
Úmrtí uzavřená		40	29	34	12	12	
Úmrtí celkem		66	45	49	41	40	

5. Personalistika

Personální situace ve Vězeňské službě ČR v roce 2023 zaznamenala mnoho výrazných změn, a to jak ve snížení počtu sloužících příslušníků v důsledku extrémně vysokého počtu odchodů v závěru roku 2022, tak i v souvislosti s personálními opatřeními k realizaci snižování plánovaných počtů tabulkových míst na základě implementace úsporného vládního balíčku, které přinesly vyhlášení *stop stavu* a následně *regulovaného přijímání*. V neposlední řadě personální situaci ovlivňovala i příprava a postupná realizace změn ve Vězeňské službě ČR při převedení vězeňských nemocnic do nově vzniklé příspěvkové organizace zdravotnická zařízení ministerstva spravedlnosti.

Obdobně jako v předchozích letech patřila i v roce 2023 aktivní personální politika, zaměřená na získávání kvalitních zaměstnanců do vězeňství v rámci doplňování stavu neobsazených míst, a zlepšování pracovních podmínek k hlavním úkolům v personální oblasti. Přestože je na trhu práce stále obtížná situace a konkurence ostatních zaměstnavatelů v nábore nových zaměstnanců se stále zvyšuje, personalisté Vězeňské služby ČR v roce 2023 maximálně využívali pro náborovou činnost všechny dostupné nástroje a intenzivně a cíleně inzerovali se zaměřením na benefity, poskytování náborového příspěvku a stabilizačního příplatku. Rovněž stoupl počet prezentací na akcích pro veřejnost a aktivita na sociálních sítích.

Počet nově přijatých příslušníků se oproti předchozímu období zvýšil (celkově od roku 2019 o nejvyšší počet), přičemž u počtu skončení došlo oproti roku 2022 k výraznému snížení (celkově od roku 2019 nejnižší počet) a fluktuace zaznamenala prudký pokles. I přes uvedené byl ale průměrný počet sloužících příslušníků v roce 2023 nižší než v roce předchozím. U občanských zaměstnanců se počty přijetí výrazně snížily a počty skončení jsou i nadále vysoké a fluktuace je stále o 5 % vyšší než je fluktuace optimální.

Ačkoliv Vězeňská služba ČR v roce 2023 realizovala mnoho personálních změn a opatření, personalistům se dařilo úspěšně obsazovat služební místa a tím i snížit fluktuaci příslušníků oproti roku 2022, a to z 12,2 % na 6,3 %. V následujícím období se odbor personální zaměřil nejen na rozvoj náborové strategie a kampaně, ale i na důvody vysoké fluktuace příslušníků s dobou výkonu služby do tří let. Naproti tomu u pracovních míst, kde fluktuace oproti roku 2022 poklesla jen nepatrně z 12,6 % na 12 %, je situace stále velmi vážná. Jedná se zejména o pracovní místa odborných zaměstnanců, u kterých se nevalorizovaly platy jako v civilním sektoru. Příčinou toho je obtížnější získávání uchazečů na trhu práce a odliv těchto zaměstnanců do školství.

5.1. Početní stavy vězeňské služby

Počet plánovaných služebních míst se od 1. ledna 2023 na základě usnesení vlády snížil o 14 služebních míst, a to z 7 598 na 7 584. Na základě dalšího usnesení vlády se následně od 1. října 2023 tento počet snížil ještě o dalších 62 služebních míst na 7 522.

Počet plánovaných pracovních míst se od 1. ledna 2023 zvýšil o 12,65 pracovních míst (částečné vrácení zapůjčených míst ve prospěch justičních složek resortu ministerstva spravedlnosti). Ještě v průběhu ledna bylo opětovně zapůjčeno deset míst a plánovaný počet pracovních míst byl snížen na 4 387,45. Následné úpravy počtu plánovaných pracovních míst vycházely z průměrného přepočtu systemizovaných pracovních míst pro rok 2023, který byl stanoven na 4 387.

Neobsazenost služebních míst se v průběhu roku 2023 pohybovala od 12,1 % do 9,8 %, což představovalo pokles z 922 neobsazených míst v lednu, na 743 neobsazených míst v prosinci. I když neobsazenost služebních míst v roce 2023 představuje pokles o 2,3 %, průměrný skutečný počet příslušníků zajišťujících plnění úkolů Vězeňské služby ČR byl v roce 2023 o 156 nižší než v roce 2022.

Služební poměr u Vězeňské služby ČR v roce 2023 ukončilo celkem 424 příslušníků, což je výrazný pokles oproti předchozím rokům, zejména v porovnání s rokem 2022, kdy skončilo o 419 příslušníků méně. Počty skončení v roce 2023 již nebyly ovlivněny vysokým počtem skončení příslušníků nad 15 let výkonu služby s nárokem na výsluhový příspěvek (výhodné valorizace), kterých bylo roce 2022 z celkového počtu 66 %. V roce 2023 převažovala skončení do 15 let trvání služby, kterých bylo celkem 57 %, z toho u 10 až 15 let trvající služby se jednalo o 7 %, u 5 až 10 let trvající služby o 11 % a u 3 až 5leté služby o 13 % a nejpočetnější skupinou byli příslušníci, kteří ukončili služební poměr trvající do tří let, kterých bylo 26 %. Uvedená čísla ukazují na vysokou přetíženost příslušníků a nedostačující finanční ohodnocení zejména ve vztahu k potřebám generace příslušníků zakládajících rodiny. Mezi organizační jednotky s nejvyšším počtem skončení služebního poměru v roce 2023 patřily Vazební věznice a ÚpVZD Praha Pankrác, Vazební věznice Praha Ruzyně, Vazební věznice Ostrava a Věznice Plzeň.

5.2. Nábor a výběrová řízení

V roce 2023 bylo k Vězeňské službě ČR přijato do služebního poměru celkem 568 nových příslušníků, což je o 62 více než v roce 2022. Z uvedeného vyplývá, že náborová činnost i přes stále problematičtější získávání nových zájemců o službu v mladé generaci probíhá velmi úspěšně. S nízkými počty uchazečů se i v roce 2023 vážně potýkaly všechny bezpečnostní sbory v ČR. Nejvyšší počty přijetí do služebního poměru a nejúspěšnější náborovou činností v roce 2023 zaznamenaly organizační jednotky Vazební věznice Ostrava, Vazební věznice a ÚpVZD Brno, Věznice Ostrov, Věznice Plzeň a Vazební věznice a ÚpVZD Praha Pankrác.

Náborová kampaň je realizována inzercí na portálech Prace.cz a Jobs.cz, které spravuje společnost LMC s.r.o., se kterou spolupracujeme již od roku 2018. Tato inzerce je propojena s Kariéerními stránkami Vězeňské služby ČR. Nábor se dařilo realizovat napříč celou republikou. Tomu napovídají kladné ohlasy z jednotlivých organizačních jednotek Vězeňské služby ČR a jejich zájem o zveřejňování dalších inzerátů. Náborová kampaň se dále provádí například i prostřednictvím veřejných prezentací Vězeňské služby ČR nebo na regionálních burzách práce. Další cestou k obsazování volných míst je podpora Vězeňské služby ČR na sociálních sítích, kde se Vězeňská služba ČR úspěšně prezentuje. K obsazování volných služebních míst je využíváno kromě klasického náboru i institutu výběrových řízení.

5.2.1. Náborový příspěvek

Vězeňská služba ČR využívá s účinností od 1. 1. 2018 za účelem zajištění obsazenosti volných služebních míst možnost přiznávat náborový příspěvek nově přijatým příslušníkům podle ustanovení: § 135a zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů. Náborový příspěvek je stanoven všem organizačním jednotkám podle stanovených kritérií ve výši 150 000 Kč, 100 000 Kč a 75 000 Kč. V období od 1. 1. 2018 do současnosti byl náborový příspěvek vyplacen celkem 2005 příslušníkům v celkové hodnotě 205 914 314 Kč. Celkem od 273 přijatých příslušníků nebyl udělen souhlas s přiznáním náborového příspěvku a v 254 případech byl náborový příspěvek vrácen z důvodu skončení služebního poměru příslušníka. Možnosti přiznávání náborového příspěvku využívají všechny organizační jednotky.

V roce 2023 byl náborový příspěvek vyplacen 446 příslušníkům po zkušební době, celkem bylo čerpáno 45 172 583 Kč. Dalších 439 příslušníků, kteří byli přijati do služebního poměru v roce 2023, udělilo souhlas s přiznáním náborového příspěvku s tím, že jim bude vyplacen po zkušební době v průběhu roku 2024.

5.2.2. Neobsazená pracovní místa

V roce 2023 bylo do pracovního poměru přijato celkem 454 nových zaměstnanců. V porovnání s rokem 2022 je to o 61 méně, což dokládá stále menší zájem uchazečů o práci ve Vězeňské službě ČR. Nejpočetnější skupinou v rámci neobsazených míst jsou i nadále místa odborných zaměstnanců, a to nejvíce místa vychovatelů (průměrně 75), psychologů (průměrně 24) a speciálních pedagogů (průměrně 14). Další nejpočetnější skupinou byla místa zdravotnických pracovníků, průměrně bylo neobsazeno 32 míst lékařů a 18 míst všeobecných sester. U těchto profesí je získávání uchazečů do VS ČR ztíženo nabídkou nízkého platového ohodnocení ve vztahu k požadované odbornosti, náročnosti a riziku vykonávané práce. Nejvyšší počty přijetí do pracovního poměru a nejúspěšnější náborovou činnost v roce 2023 zaznamenaly organizační jednotky Vazební věznice a ÚpVZD Praha Pankrác, Věznice Heřmanice a Věznice Ostrov a Věznice Valdice.

Počet skončení pracovního poměru v roce 2023 činil celkem 498. V porovnání s rokem 2022 je to o 25 méně, nicméně fluktuace občanských zaměstnanců, stejně jako v roce 2022, přesáhla 12 %. Mezi organizační jednotky s nejvyšším počtem skončení pracovního poměru v roce 2023 patřily Vazební věznice a ÚpVZD Praha Pankrác, Věznice Valdice, Vazební věznice Praha Ruzyně a Věznice Jiřice.

5.3. Genderová vyváženost

Rovný přístup, rovné šance a nediskriminační principy chápe Vězeňská služba ČR jako správnou a řádnou cestu dnešní společnosti. Z tohoto důvodu věnuje dlouhodobě pozornost prosazování rovných příležitostí žen a mužů. Taktéž se jí daří formovat podmínky pro rovný přístup žen a mužů k výkonu práce a služby, k odměňování za kvalitně odvedenou práci, zvyšování a prohlubování vzdělání zaměstnanců a příslušníků a v neposlední řadě benefitům, které vycházejí z uzavřené kolektivní smlouvy a kolektivní dohody.

Ve Vězeňské službě ČR k 31. prosinci 2023 činil podíl zaměstnaných žen 29 %, což je stejný podíl jako v roce 2022. Podíl žen na vedoucích místech se mírně zvýšil, k 31. prosinci 2023 představuje 35 %, což je oproti stejnému období v roce 2022 nárůst o jedno procento.

Anonymizované statistiky výše platů v jednotlivých platových třídách dle pohlaví nejsou ve Vězeňské službě ČR zavedeny, neboť výše platů a služebních příjmů se u obou pohlaví neliší a jsou stanoveny platovou (tarifní) tabulkou dle nařízení vlády v návaznosti na příslušné zařazení. Další složky platů (služebních příjmů), jako jsou např. příplatky za vedení a zvláštní příplatky, jsou rovněž stanoveny k pracovnímu či služebnímu místu bez rozdílu, zda je na tomto místě zařazena žena nebo muž, a to interním platovým předpisem Vězeňské služby ČR.

5.4. Vzdělání pracovníků vězeňské služby

Vzdělávání v oblasti výchovy k lidským právům a rovným příležitostem žen a mužů probíhá ve Vězeňské službě ČR u všech nově přijatých zaměstnanců, a to v rámci Základní odborné přípravy pro příslušníky a občanské zaměstnance. Zaměstnanci mají dále možnost absolvovat různé výukové, vzdělávací a sebevzdělávací kurzy pořádané Akademií Vězeňské služby ČR ve Stráži pod Ralskem nebo vzdělávacími agenturami. Ke zvýšení kvalifikace mají příslušníci i občanští zaměstnanci možnost studia na Policejní akademii ČR formou kombinovaného studia. Vedení Vězeňské služby ČR aplikuje strategii Evropské unie *gender mainstreaming* s cílem zabezpečit harmonii mezi osobním a pracovním životem, a to i přes veškerá specifika, která jsou osobitá pro činnost Vězeňské služby ČR. Významnou součástí personální strategie a praxe v rámci řízení lidských zdrojů Vězeňské služby ČR je koordinace celoživotního vzdělávání vězeňského personálu.

V roce 2023 se úroveň vzdělanosti zaměstnanců s dosaženým vysokoškolským vzděláním procentuálně pohybuje téměř na stejné úrovni, pouze oproti

předchozímu roku zaznamenala v magisterském i v bakalářském studijním programu mírný pokles. Trvale nejsilnější skupinou zaměstnanců jsou zaměstnanci se středním vzděláním s maturitou. Zvýšil se počet zaměstnanců s absolvovaným vyšším odborným vzděláním.

5.5. Ozdravné pobyty

Jednou ze základních oblastí péče o příslušníky je zabezpečování ozdravných pobytů ve smyslu § 80 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů. Ozdravné pobyty formou tělesných rehabilitačních aktivit a tělesných rehabilitačních aktivit s léčebnou rehabilitací jsou realizovány v zařízeních Vězeňské služby ČR – zotavovných Přední Labská, Pracov a Praha a rehabilitačním středisku Věznice Valdice. V roce 2023 bylo vysláno na ozdravný pobyt celkem 2722 příslušníků.

Nejpočetněji zastoupenou skupinou ozdravných pobytů byla v roce 2023 forma tělesných rehabilitačních aktivit. Oproti rokům 2021 a 2022, kdy byla s ohledem na opatření v souvislosti s pandemií covidu-19 významně využívána forma ozdravného pobytu na základě individuálního plánu, byla tato forma realizována v roce 2023 v případě 31 příslušníků, a to ze závažných důvodů.

6. Logistika

6.1. Materiálně-technické zabezpečení a služby

Oddělení MTZ a služeb zajišťuje ve své hlavní činnosti čtyři úseky, vystrojování příslušníků, vystrojování vězňených osob, vyzbrojování příslušníků a stravování zaměstnanců a vězňených osob.

Výstrojní součástky pro vězňené osoby

V roce 2023 nebylo možné zajistit výrobu vězeňských výstrojních součástek dle požadovaného množství. Důvodem je vypovězení smluv na dodávky materiálů pro výrobu. Na výstroj pro vězňené osoby se v roce 2023 podařilo nakoupit ostatní výstrojní součástky a u některých komodit zajistit dostatečné zásoby na následující rok 2024.

Výstrojní součástky pro příslušníky

V roce 2023 se realizovalo velké množství veřejných zakázek na dodávky výstroje. Oddělení MTZ a S se zabývá i užitnými vlastnostmi výstrojních součástek a reaguje na potřeby příslušníků. Vzhledem k příznivému rozpočtu bylo možné dodat požadované funkční spodní prádlo. Tento druh výstrojní součástky byl nově zaveden ke zlepšení komfortu nošení uniforem běžné služby.

Výbrojní služba

V oblasti výbrojní služby bylo možné provést předzásobení municí i některého výbrojního materiálu. V roce 2024 by tak neměly nastat ve výbrojní službě žádné významnější deficity.

Stravování zaměstnanců a vězňů

Referáty stravování a výživy zajišťují celodenní stravování pro přibližně 19 700 stravovaných vězňů. Z tohoto celkového počtu připadá 14,35 % stravy pro vězně s léčebnou výživou a 3,12 % stravy pro strážníky s jinými stravovacími návyky. V zaměstnaneckých kuchyních připraví referáty stravování a výživy průměrně denně 2 810 obědů, 270 večeří a 165 druhých večeří. Základním úkolem stravovacích referátů je zajistit bezpečnou, kvalitní a nutričně hodnotnou stravu v prostředí vysokých cen potravin na trhu.

6.2. Zabezpečovací a komunikační technologie

Elektronická komunikace vězňů

V červnu 2021 byla na základě koncese uzavřena smlouva o poskytování zabezpečených služeb elektronických komunikací vězňů. V souladu s touto koncesní smlouvou využívá vězeňská služba 1 480 telefonních automatů. Systém pro telefonování vězňů je průběžně rozšiřován na základě požadavků jednotlivých organizačních jednotek.

Telefonní ústředny

Vzhledem ke stárnoucím technologiím byla v roce 2023 zařazena do investičních akcí výměna telefonních ústředen starších více než 15 let.

Detekční prostředky

V letošním roce byly uvolněny investiční finanční prostředky na obnovu detekčních prostředků. Na základě požadavku odboru vězeňské a justiční stráže bude pořízeno sedm RTG zavazadel a pět průchozích detekčních rámců.

Osobní kamery

Bylo pořízeno 124 kusů osobních kamer na základě výběrového řízení. Kamery byly předány organizačním jednotkám dle rozdělovníku.

6. 3. Automobilní služby

Přehled dopravních prostředků vězeňské služby, počet dopravních prostředků a motorové techniky v roce 2023:

Technika	počet	Průměrné stáří
Dopravní prostředky celkem	774	9,8 let
Civilní vozidla	459	8,0 let
K eskortní přepravě	209	8,8 let
Eskortní autobusy	46	8,7 let
Eskortní sanitky	54	7,6 let
Eskortní střední	84	10,2 let
Eskortní malá	25	7,8 let

Dopravní nehody: celkem 63 nehod, odhadované škody na majetku ve výši 2,5 mil. Kč.

V roce 2023 byla pořízena tato vozidla:

Bezúplatný převod – Škoda Superb 2,0D	2 ks	181 491,00 Kč
Bezúplatný převod – Škoda Fabia 1,2 kombi	1 ks	0,00 Kč
Bezúplatný převod – Škoda Praktik 1,2	1 ks	9 181,00 Kč
Bezúplatný převod – VW Caddy 1,4	1 ks	0,00 Kč
VW Caddy 2,0D 4x4	10 ks	7 473 468,20 Kč
Užitková doprovodná VW T6 2,0D 4x4	3 ks	3 510 246,30 Kč
Celkem	18 ks	11 174 386,50 Kč

6.4. Veřejné zakázky

V odboru logistiky bylo v roce 2023 realizováno pět veřejných zakázek, šestá byla zrušena z důvodů nepodání nabídek. Jedná se o nadlimitní veřejné zakázky, které byly připravovány a realizovány ve spolupráci s oddělením veřejných zakázek odboru právního, a to prostřednictvím národního elektronického nástroje.

Odbor logistiky samostatně úspěšně realizoval stejným způsobem 21 veřejných zakázek malého rozsahu a dále 13 veřejných zakázek formou poptávkového řízení (oslovení nejméně třech možných dodavatelů k podání cenové nabídky na předmět veřejné zakázky).

Byl to například nákup 450 kusů akumulátorů pro radiostanice, nákup 45 autokamer pro eskortní autobusy, oprava převodové skříně eskortního autobusu, vypracování znaleckých posudků pro 62 nepotřebných vozidel včetně příslušenství nebo zajištění školení pro 140 řidičů referentů generálního ředitelství.

7. Kontrolní činnost

7.1. Stížnosti

V roce 2023 bylo prošetřeno a uzavřeno celkem 953 stížností. Proti předchozímu roku byl zaznamenán pokles počtu vyřízených stížností o 292 podání, což činí pokles o 23,5 %. Vzhledem k výraznému poklesu počtu stížností je nutné poukázat na kvalitu poskytování zdravotních služeb.

Interní předpis VS ČR změnil způsob vyřizování stížností zaměřených na kvalitu poskytování zdravotních služeb. Výše uvedená změna samostatně vyčlenila stížnosti na zdravotní služby z důvodu jiné právní úpravy tohoto druhu stížností. Přijatou změnou se stížnosti rozdělily na *obecné stížnosti* a *stížnosti na zdravotní služby*, byla stanovena nová metodika a nově byly rozděleny kompetence k vyřizování stížností.

Tato realizovaná změna měla za statistický následek absolutní snížení počtu stížností na věcné hledisko zdravotní péče, a to z 401 na 0, tedy pokles o 401 stížností. Je však nutné podotknout, že nastalý výrazný statistický pokles počtu vyřízených stížností ve sledovaném období je výsledkem pouze realizované změny způsobu vyřizování stížností směřujících na zmíněnou oblast, kdy vyřizování těchto stížností bylo převedeno do kompetence a statistického výkaznictví odboru zdravotnické služby. Tento odbor bude předkládat v samostatném statistickém přehledu podrobné statistické a věcné informace o stavu vyřizování stížností v této oblasti působení VS ČR.

V celkovém statistickém vyhodnocení sledovaného období se sice snížil počet stížností, a to z 1 245 na 953, tedy o 292 stížností, avšak při zohlednění snížení počtu stížností na věcné hledisko zdravotní péče, a to z 401 na 0, tedy pokles o 401 stížností, nedošlo ve sledovaném období ke skutečnému snížení počtu vyřízených stížností, ale naopak k nárůstu tohoto počtu, a to o 109 stížností.

Je tedy na místě objektivně uvést, že relevantní vypovídající a srovnávací statistickou hodnotu bude mít až přehled stížností ve VS ČR zpracovaný za rok 2024, kdy srovnávacím obdobím bude rok 2023, avšak již bez výrazného snížení počtu stížností na věcné hledisko zdravotní péče.

7.1.1. Stížnosti vězněných osob

Ve sledovaném období byl zaznamenán nárůst stavu stížností vězněných osob, a to z 19 052 (k 31.12.2022) na 19 569 (k 31.12.2023), tedy o 517 vězňů, což činí 2,7 %. Celkový počet stížností této kategorie se snížil, a to z 1 228 na 927, což je o 301 méně než v předchozím období, tedy o 24,5 %. Počet stížností s prvky důvodnosti se nepatrně snížil, a to z 59 na 58, avšak zvýšilo se jejich procentní zastoupení, a to z 4,8 % na 6,3 %. Z tohoto celkového počtu bylo 17 stížností vyhodnoceno jako důvodných, 37 jako částečně důvodných a čtyři jako důvodné z objektivních příčin nebo nezaviněné Vězeňskou službou ČR.

7.1.2. Stížnosti ostatních osob

U stížností ostatních osob byl zaznamenán nárůst o 9 stížností, a to ze 17 na 26 tedy o 52,9 %. Z tohoto celkového počtu nebyla žádná stížnost vyhodnocena jako důvodná, částečně důvodná a důvodná z objektivních příčin nebo nezaviněná Vězeňskou službou ČR.

7.2. Trestná činnost příslušníků a zaměstnanců VS ČR

Pověřené orgány vězeňské služby trestnou činnost svých příslušníků a občanských zaměstnanců neprověřují, neboť s účinností od 1. 1. 2012 vznikla generální inspekce bezpečnostních sborů, která vyhledává, odhaluje, prověřuje a vyšetřuje skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin, jehož pachatelem je mimo jiné příslušník či občanský zaměstnanec Vězeňské služby České republiky. Pověřené orgány vězeňské služby prověřují skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin, jehož pachatelem je vězněná osoba nebo pokud byl trestný čin spáchán ve věznici, a dále se ve spolupráci s generální inspekcí podílí na předcházení a odhalování trestné činnosti příslušníků a zaměstnanců Vězeňské služby ČR.

Vězeňská služba má tak omezený přehled o trestních řízeních s příslušníky a občanskými zaměstnanci, neboť orgány generální inspekce mají povinnost informovat ředitele bezpečnostního sboru až při zahájení trestního stíhání (případně při sdělení podezření) jeho podřízeného příslušníka nebo občanského zaměstnance.

V roce 2023 bylo zahájeno trestní stíhání (případně sděleno podezření) u 31 příslušníků a 8 občanských zaměstnanců vězeňské služby. Ve dvou případech zahájila trestní stíhání Policie ČR a ve zbývajících případech generální inspekce bezpečnostních sborů.

V případech evidovaných v roce 2023 byl téhož roku pravomocně odsouzen jeden občanský zaměstnanec pro spáchání trestného činu úvěrový podvod, kdy daná trestná činnost nesouvisela s výkonem práce. Taktéž bylo zaznamenáno pravomocné odsouzení dvou příslušníků. První z příslušníků byl pravomocně odsouzen pro spáchání trestného činu přijetí úplatku, zneužití pravomoci úřední osoby a maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání. Druhý byl pravomocně odsouzen pro trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání.

Na základě trestních stíhání z předchozích let bylo v roce 2023 pravomocně odsouzeno 15 pracovníků vězeňské služby (13 příslušníků a dva občanskí zaměstnanci), v pěti případech pro trestný čin nesouvisející s výkonem služby. Jednalo se o trestné činy ohrožení pod vlivem návykové látky, podvod, nebezpečné pronásledování, poškození cizí věci, loupež, neoprávněné opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku. Mezi trestné činy související s výkonem služby patřily trestné činy zpronevěra, ublížení na zdraví, v osmi případech zneužití pravomoci úřední osoby a ve čtyřech případech porušení povinnosti dozorcí nebo jiné služby. V osmi případech bylo rozhodnuto o podmíněném zastavení trestního

stíhání (případně podmíněném odložení podání návrhu na potrestání) a v jednom případě byla věc postoupena řediteli příslušné organizační jednotky pro možné spáchání přestupku či kárného provinění.

Všichni pravomocně odsouzení příslušníci či zaměstnanci vězeňské služby, vyjma jednoho případu, byli propuštěni ze služebního nebo pracovního poměru nebo podali žádost o propuštění ještě před rozhodnutím soudu.

7.4. Trestná činnost vězňených osob v objektech VS ČR

V roce 2023 bylo policejními orgány zahájeno 1635 případů prověřování pro podezření ze spáchání trestného činu spáchaného ve věznicích, a to proti 1779 vězňeným osobám. Z uvedeného počtu bylo možno určit 796 konkrétních osob, u 983 osob se nepodařilo určit totožnost pachatele, a tedy úkony trestního řízení byly zahájeny u vězňené osoby – neznámého pachatele. Proti 1665 vězňeným osobám byly úkony zahájeny pověřeným orgánem vězeňské služby a proti 113 vězňeným osobám zahájily úkony policejní orgány Policie ČR, ty se týkaly zejména trestné činnosti vězňených osob na venkovních pracovištích. Proti jedné osobě zahájila úkony generální inspekce bezpečnostních sborů.

Od roku 2015 až do roku 2019 kontinuálně rostl počet prověřovaných případů. V roce 2020 a zejména v roce 2021 naopak poklesl. Rok 2022 svými hodnotami navazuje na rok 2019, tedy na období před pandemií covidu-19. V roce 2023 lze sledovat ustálení počtu prověřování po postcovidovém nárůstu v roce 2022.

Národnost prověřovaných

Úkony trestního řízení byly zahájeny proti:

- 775 občanům České republiky,
- 12 občanům Slovenské republiky,
- 2 občanům Mongolska,
- po jednom občanovi Nigérie, Ukrajiny, Rumunska, Polska, Maďarska, Francie, a Bulharska,
- u 983 pachatelů se nepodařilo určit národnost pachatele.

Pravomocná odsouzení vězňených osob

Za trestné činy spáchané pouze v roce 2023 bylo pravomocně odsouzeno 87 vězňených osob. Celkově, i za trestnou činnost spáchanou v předchozích letech, bylo v roce 2023 pravomocně odsouzeno nejméně 206 vězňených osob.

8. Ombudsman

Pracovní pozice ombudsmana byla ve Vězeňské službě České republiky zřízena k ochraně práv a oprávněných zájmů příslušníků ve služebním poměru a zaměstnanců v pracovně právním poměru k Vězeňské službě České republiky.

Pro kancelář ombudsmana jsou v rámci systemizace Vězeňské služby ČR přidělena čtyři tabulková místa, včetně ombudsmana samotného. V současné době jsou fyzicky obsazeny dvě tabulky, a to ombudsman a referent státní správy a samosprávy. Výkon praktické činnosti zahájil ombudsman svým nástupem k 1. září 2022.

Za rok 2023 bylo provedeno celkem 20 pracovních návštěv v organizačních jednotkách VS ČR, a to za účelem zjištění, zda nedochází k porušování práv zaměstnanců a příslušníků při výkonu práce a výkonu služby, popřípadě zda nedochází k projevům mobbingu, bossingu a jakékoli diskriminaci. Konkrétně se jednalo o tyto věznice a vazební věznice:

Praha Pankrác, Liberec, Příbram, Všehrady, České Budějovice, Rýnovice, Vinařice, Pardubice, Valdice, opakovaně Valdice, Ostrava, Heřmanice, Karviná, Teplice, Praha Ruzyně, Praha Pankrác, Hradec Králové, Bělušice, Světlá nad Sázavou, Drahonice.

V průběhu těchto návštěv ombudsman jednal s vedením organizačních jednotek, vedoucími jednotlivých oddělení, a především se samotnými zaměstnanci a příslušníky bez přítomnosti dalších osob. Takových rozhovorů bylo provedeno v řádu desítek. Cílem bylo představit pozici ombudsmana, jeho kompetence a zjistit případné problémy a aktuální stav podmínek pro výkon práce občanských zaměstnanců a výkon služby u příslušníků, případně prozkoumat způsoby řešení těchto problémů. Při těchto rozhovorech bylo ze strany příslušníků především poukazováno na nedostatky týkající se jejich vystrojování a na nedostatečné množství výstrojních doplňků v centrálním skladu ve Skutči, popřípadě na dlouhé časové úseky při vyřizování jejich oprávněných požadavků. V tomto směru je samostatnou kapitolou vystrojování u příslušnic.

Za rok 2023 je nyní možné konstatovat, že v této oblasti došlo k zásadní pozitivní změně ve výstrojní a výzbrojní oblasti, a to jak po stránce kvalitativní, tak i kvantitativní. Ze strany příslušnic a příslušníků je tato skutečnost hodnocena velice kladně.

Nutno konstatovat, že u shora uvedených organizačních jednotek byl rovněž zjišťován rozdílný stav týkající se atmosféry na pracovišti a pozitivního přístupu při výkonu práce a služby. Bylo poukazováno rovněž na případy nedostatečné komunikace mezi vedením ve vztahu k zaměstnancům a příslušníkům, a s tím související nedostatečnou informovaností. Z dosavadních zjištění jednoznačně vyplývá, že v oblasti interpersonálních vztahů jsou na organizačních jednotkách podstatné rozdíly. Této oblasti by měla být věnována zvýšená pozornost, neboť dobré vzájemné vztahy na pracovišti jsou základním předpokladem pro kvalitní

plnění pracovních a služebních úkolů. Příslušníci a zaměstnanci si rovněž stěžovali na celkovou personální nedostatečnost zejména u příslušníků a z toho plynoucí zvýšenou náročnost na zajištění výkonu služby stávajícím personálem. O výsledku provedených návštěv a zjištěných skutečnostech byl vždy následně informován generální ředitel vězeňské služby.

V Akademii Vězeňské služby ČR ve Stráži pod Ralskem se uskutečnily tři návštěvy, z toho jedna návštěva vycházela z podnětu tří zaměstnanců ve věci šikany na pracovišti ze strany vedení akademie. Na základě zjištěných skutečností při osobních rozhovorech a následně písemných vyjádření podavatelů podnětu byla ombudsmanem zpracována písemná zpráva pro generálního ředitele VS ČR s návrhem na zahájení řízení v dané věci. Toto řízení bylo ze strany vedení generálního ředitelství VS ČR zahájeno.

Dále ombudsman obdržel prostřednictvím e-mailové korespondence nebo podáním datovou schránkou šest individuálních podnětů, z nichž tři se týkaly problematiky služebního poměru, a to ve věci výběrových řízení na pozici velitele místní jednotky justiční stráže, problematiky osobního ohodnocení, problematiky proplácení či neproplácení přesčasové práce, a tři týkající se interpersonálních vztahů na pracovišti mezi občanskými zaměstnanci. V těchto případech šlo o nevhodné chování a přístup k občanským pracovnícům ze strany kolegů. Podavatelé podnětů byli vždy písemně ve stanovené lhůtě vyrozuměni o způsobu řešení.

Občanští zaměstnanci, zejména vychovatelé, specialisté na odděleních výkonu trestu a výkonu vazby, si stěžují na nízké platové ohodnocení, vyšší míru rizika a ohrožení jejich osobní bezpečnosti při práci s vězněnými osobami a nedostatečnost prostředků možných k použití v případech napadení. Rovněž připouštějí, že dochází k nárůstu administrativy v každodenní praktické činnosti. Současně si stěžují, že občanští zaměstnanci VS ČR nemají obdobný benefit v podobě rehabilitace jako tomu je u příslušníků.

Závěrem lze konstatovat, že přes poměrně krátké působení ombudsmana ve Vězeňské službě ČR, je jeho činnost občanskými zaměstnanci a příslušníky vnímána velice pozitivně, zejména v tom, že se na něho mohou bez obav z možných negativních důsledků důvěrně obrátit s problémy v jejich každodenním pracovním či služebním životě. Řadu podnětů či žádostí od příslušníků nebo občanských zaměstnanců z jednotlivých organizačních jednotek bylo možné vyřešit formou stručné elektronické komunikace, nebo přímo při pracovních návštěvách bezprostředně na místě v té či oné organizační jednotce při osobních rozhovorech a v některých případech se tato problematika shodovala s podněty na komunikační platformě generálního ředitele Vězeňské služby ČR. V této oblasti jsou podání řešena ve spolupráci s věcně příslušnými útvary generálního ředitelství VSČR. Celkem bylo za toto období zpracováno a vyřízeno 94 podání.

9. Informatika

V rámci Vězeňské služby České republiky hraje odbor informatiky klíčovou roli ve vývoji a udržování bezpečné, efektivní a moderní infrastruktury. Nedávné iniciativy a vývoj v tomto sektoru jsou důkazem závazku organizace k inovaci a digitalizaci, což přináší významná zlepšení v různých aspektech jejího fungování.

Modernizace IT systémů zůstává prioritou odboru informatiky. Cílem je nejen aktualizovat stávající systémy, ale i zavádět nové technologie, které podporují integraci dat a procesů napříč různými platformami, což vede k větší efektivitě, lepšímu sledování a řízení interních procesů a zvyšuje schopnost organizace rychle reagovat na nové požadavky.

V rámci strategie modernizace IT systémů odboru informatiky byly podniknuty konkrétní kroky pro pořízení a implementaci integrační platformy. Tato platforma představuje klíčovou komponentu v plánu aktualizace a rozvoje IT infrastruktury. Je navržena tak, aby podpořila integraci dat a procesů napříč různými systémy a platformami, což je zásadní pro dosažení stanovených cílů zvýšené efektivity, lepšího sledování a řízení interních procesů a zlepšení schopnosti organizace rychle reagovat na nové požadavky. Pořízení integrační platformy je tedy kritickým krokem v plánu modernizace IT, který zásadně přispěje k dosažení cílů zvýšené efektivity, lepšího sledování a adaptability interních procesů a celkového zlepšení schopnosti organizace reagovat na nové výzvy a požadavky.

V rámci modernizace IT systémů odboru informatiky patří mezi významné kroky především implementace a pravidelná aktualizace bezpečnostních opatření jako jsou firewally, antivirové programy, systémy pro detekci a prevenci průniku a šifrování dat za účelem ochrany proti kybernetickým hrozbám a zajištění bezpečnosti dat. K dalším zásadním krokům se řadí dohled nad údržbou aplikačních serverů. Jedná se o proces nezbytný pro udržení spolehlivosti, bezpečnosti a efektivity IT infrastruktury. Odbor dále aktivně iniciuje pravidelné aktualizace a patch management, což zajišťuje, že operační systémy a aplikace jsou chráněny proti známým zranitelnostem. Monitoring a logování poskytují cenné informace o výkonu serverů a umožňují rychlou identifikaci a řešení problémů které se dále zpracovávají a přináší cenné poznatky v řízení IT systémů.

Zálohování a obnova dat jsou zásadní pro minimalizaci dopadů datových ztrát nebo poškození a patří k dalším prioritám, kterým se odbor informatiky věnuje. Optimalizace výkonu serverů a aplikací zajišťuje efektivní využití zdrojů a maximální výkon. V roce 2023 podnikl odbor informatiky v této oblasti významné kroky ke zvýšení datové odolnosti a obnovitelnosti. Byl proveden důkladný proces oživení zálohovacího hardwaru, což zahrnovalo modernizaci fyzických zařízení a infrastruktury pro zálohování, s cílem zvýšit kapacitu a spolehlivost. Dále byla implementována komplexní zálohovací strategie zaměřená na optimalizaci procesů zálohování a obnovy dat a zajišťující, že všechna kritická data jsou pravidelně

a bezpečně zálohována. Součástí této strategie byla také implementace nového licenčního vybavení, což znamenalo investice do pokročilého softwaru pro zálohování a obnovu dat poskytujícího vylepšené možnosti a zabezpečení. Tyto iniciativy zdůrazňují důležitost, kterou odbor přikládá ochraně dat a připravenosti na potenciální výpadky nebo datové incidenty.

Odbor informatiky hraje klíčovou roli ve spolupráci na řadě inovativních projektů, které přinášejí technologický pokrok a efektivitu do různých aspektů organizace. Mezi tyto projekty patří implementace kiosků pro odsouzené, elektronizace inventarizace a řada dalších iniciativ řízených ostatními odbory. Tato spolupráce podtrhuje multidisciplinární přístup odboru informatiky a jeho zásadní význam pro podporu a realizaci technologických inovací.

10. Ekologie

10.1. Odpadové hospodářství

Ze zákona o odpadech plynou opatření, mezi něž patří aktivní předcházení vzniku odpadu, příprava k opětovnému využití, recyklace, alternativní formy recyklace, jiné využití (včetně energetického využití) a v poslední instanci, pokud to není možné, likvidace odpadu. K docílení opatření budou poplatky za skládkování dále růst, a to s cílem motivovat k důslednějšímu třídění odpadu. Navyšování poplatků za skládkování zaznamenala Vězeňská služba ČR už v posledních letech u cen od smluvních partnerů.

V posledních letech byl zaznamenán meziroční nárůst cen a pokles produkce odpadů. Pouze v roce 2022 byl nárůst odpadů oproti roku 2021. V minulém roce se opět snížila produkce odpadů, a dokonce se snížila i cena za jeho likvidaci.

10.2. Ochrana životního prostředí

V oblasti ochrany životního prostředí nezačaly v roce 2023 žádné investiční stavby. Z předešlých let pokračují například investiční akce na stavbu vrtů a úpraven vody. Dále se plánují investiční akce, které se týkají vlivu na životní prostředí, jako například rekonstrukce kanalizace, revitalizace čistírny odpadních vod, která má zlepšit čištění odpadních vod a plnění předepsaných limitů.

V objektech Vězeňské služby ČR se v roce 2023 nestala žádná ekologická havárie jako například únik ropných látek nebo znečištění odpadních vod. V roce 2023 se neuskutečnily žádné kontroly v oblasti životního prostředí ze strany kontrolních orgánů.

11. Vnější vztahy

11.1. Spolupráce se sdělovacími prostředky a veřejností

Vězeňská služba ČR se prezentuje v médiích každodenně. Každý pracovní den oddělení vnějších vztahů kanceláře generálního ředitele zpracovává monitoring médií, který přináší přehled o mediálním zájmu a zpravodajství o Vězeňské službě ČR napříč všemi médii, tj. tištěnými, rozhlasovými, audiovizuálními. Obsahuje také informace ze sociálních sítí. Monitoring médií se v elektronické podobě rozesílá do všech organizačních jednotek.

Proaktivně se prezentují akce nejen na centrální úrovni, ale také v rámci jednotlivých organizačních jednotek. Zpravidla mají charakter informativní týkající se charitativních akcí, například darování krve s Vězeňskou službou ČR či investičních akcí, kam patří rozšiřování ubytovacích kapacit věznic, vzdělávání personálu či vězněných osob. Dotazy médií se často týkají zaměstnávání odsouzených.

V oblasti propagace a vztahů s veřejností usiluje Vězeňská služba ČR o pozitivní prezentaci a oproti předchozím letům tato témata jak veřejnost, tak média ochotněji přijímají a v důsledku se obraz vězeňství a vězeňské služby jako restriktivní organizace postupně vytrácí. Oboustranná intenzivní spolupráce v oblasti media relation je koordinována s tiskovým odborem Ministerstva spravedlnosti ČR. Dále také probíhá spolupráce s dalšími ozbrojenými sbory, a to jak na centrální, tak také na regionální úrovni.

11.2. Publikační činnost

I v roce 2023 pokračovala vězeňská služba ve vydávání resortního odborného časopisu České vězeňství v rozsahu dvou čísel standardního rozsahu. V létě oddělení vnějších vztahů modernizovalo obsah náborových stránek, které přinášejí souhrnné informace o volných služebních a pracovních místech, včetně požadavků na přijetí a dalších souvisejících informací. V druhé půlce roku oddělení vnějších vztahů kanceláře generálního ředitele připravilo publikaci k 30. výročí vzniku vězeňské služby a tradiční propagační kalendář představující tentokrát práci a koníčky pracovníků vězeňské služby.

11.3. Mezinárodní spolupráce

Cílem mezinárodní spolupráce Vězeňské služby ČR je získávání informací, výměna zkušeností a sdílení příkladů dobré praxe. Je tak jedním z klíčových faktorů naplňování závazků vyplývajících z členství České republiky v mezinárodních organizacích jako jsou Organizace spojených národů, Evropská Unie či Rada Evropy. Standardní minimální pravidla OSN pro zacházení s vězněnými osobami, Evropská vězeňská pravidla nebo jednotlivá Doporučení Rady Evropy v oblasti vězeňství jsou tak pro Vězeňskou službu ČR závaznými dokumenty. Pro výkon

moderního vězeňství je proto kontakt se zahraničními partnery pro Vězeňskou službu ČR nezbytný.

11.3.1. Aktivity spojené s členstvím v EuroPris

Vězeňská služba ČR je aktivním členem Evropské asociace vězeňských služeb (EuroPris), která v roce 2023 sdružovala 36 vězeňských služeb napříč Evropou. EuroPris působí zároveň jako poradní orgán Evropské Unie a Rady Evropy pro oblast vězeňství, proto témata, kterými se zabývá, odrážejí priority stanovené těmito organizacemi. Členství v EuroPris umožňuje vězeňské službě účastnit se široké škály aktivit této organizace. Jsou to především setkání expertních skupin zaměřená na specifická témata jako jsou domácí násilí, děti vězňových rodičů, transfery vězňů dle Doporučení Rady Evropy, cizinci ve věznicích, vyhodnocování rizik a potřeb, duševní zdraví, radikalizace, vzdělávání vězňů, informační technologie ve vězeňství či výzkum v oblasti vězeňství. Expertní skupiny jsou menší pracovní tělesa složená z odborníků jednotlivých vězeňských služeb pro dané oblasti. Výstupy z expertních skupin jsou pak prezentovány na mezinárodních seminářích, kterých se mohou účastnit zástupci všech členských vězeňských služeb i dalších relevantních organizací. V roce 2023 získala Vězeňská služba ČR svého zástupce v expertní skupině s názvem *Bezpečnost ve věznicích*. EuroPris poprvé uspořádal rovněž setkání styčných osob jednotlivých vězeňských služeb za účasti zástupce Vězeňské služby ČR. Dále se jednou ročně koná *plenární zasedání členů*, kterého se účastní generální ředitel VS ČR. EuroPris zprostředkovává rovněž výměnu informací prostřednictvím vlastních online dotazníkových a informačních aplikací, kterých se vězeňská služba účastní jako respondent i aktivní zadavatel dotazů.

11.3.2. Aktivity spojené s členstvím v EPTA

Prostřednictvím své akademie je Vězeňská služba ČR také členem Evropské asociace akademií vězeňských služeb. Jak vyplývá z názvu, EPTA se úzce zaměřuje na oblast vzdělávání personálu vězeňských služeb. Výroční konference v roce 2023 se vězeňská služba z kapacitních důvodů neúčastnila.

11.3.3. Aktivity spojené s dohodami o spolupráci

Mezinárodní spolupráci Vězeňská služba ČR rozvíjí ve velké míře na základě dvoustranných dohod o spolupráci, které má uzavřeny s vězeňskými službami zemí tzv. V4, a prohlášení o spolupráci, která byla podepsána s vězeňskými službami Dolního Saska, Litvy, Lotyšska, Rumunska, Svobodným státem Sasko (SRN, zde se jedná o prohlášení podepsané dílčími věznicemi jako završení projektu financovaného Evropskou unií) a Institutem manažerského vzdělávání v oblasti vězeňství v Texasu a Odborem trestní justice státu Texas. V této kategorii je spolupráce realizována jak na úrovni generálního ředitelství, tak na úrovni samotných organizačních jednotek. Nejužší kontakty má VS ČR s partnerskými vězeňskými službami zemí V4, tedy Slovenska, Polska a Maďarska. Nad rámec běžné spolupráce organizuje Vězeňská služba ČR s těmito partnery pravidelné

výměnné stáže a většina věznic v jedné či více z těchto zemí má svého přímého partnera na základě dílčí dohody o spolupráci.

12. Vedení vězeňské služby

Generální ředitel VS ČR	genmjr. Mgr. Simon Michailidis, MBA
1. náměstek generálního ředitele	brig. gen. Mgr. Tomáš Hůlka, LL.M.
Náměstek generálního ředitele pro ekonomiku a logistiku	Ing. Jaroslav Myšička, MBA
Náměstek generálního ředitele pro zdravotnictví a správní činnosti	JUDr. Jeroným Tejc

Adresa

Generální ředitelství Vězeňské služby ČR
Soudní 1672/1a
P. O. Box 3
140 67 Praha 4
web: www.vscr.cz